

فصل اول
ویژگیهای اصلی
MATLAB

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

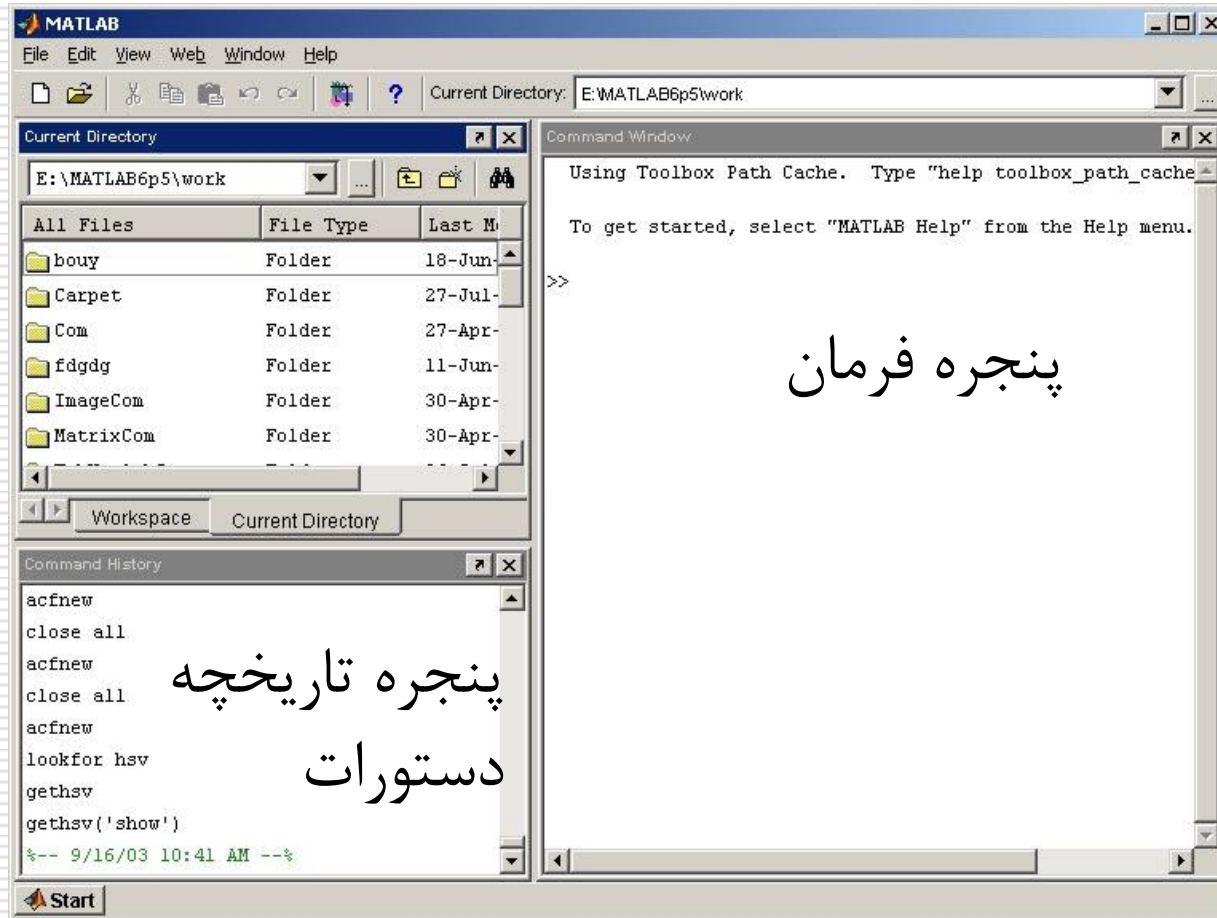
- آشنایی با محیط متلب
- عملیات ریاضی ساده
- عملگرهای ریاضی متلب
- فضای کاری متلب (Workspace)
- فرمت نمایش اعداد
- انواع متغیرها
- نامگذاری متغیرها
- متغیرهای ویژه
- علائم نقطه گذاری و جملات توضیحی
- اعداد مختلط
- بعضی از توابع ریاضی در متلب
- راهنمای متلب
- فایلهای متنی یا m-فایلها
- مدیریت فایل در متلب

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱- آشنایی با محیط متلب

- پنجره فرمان : Command window
- پنجره تاریخچه دستورات: Command History
- پنجره دایرکتوری جاری : Current Directory
- پنجره فضای کاری : Work Space
- دایرکتوری جاری
- منوی Start

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

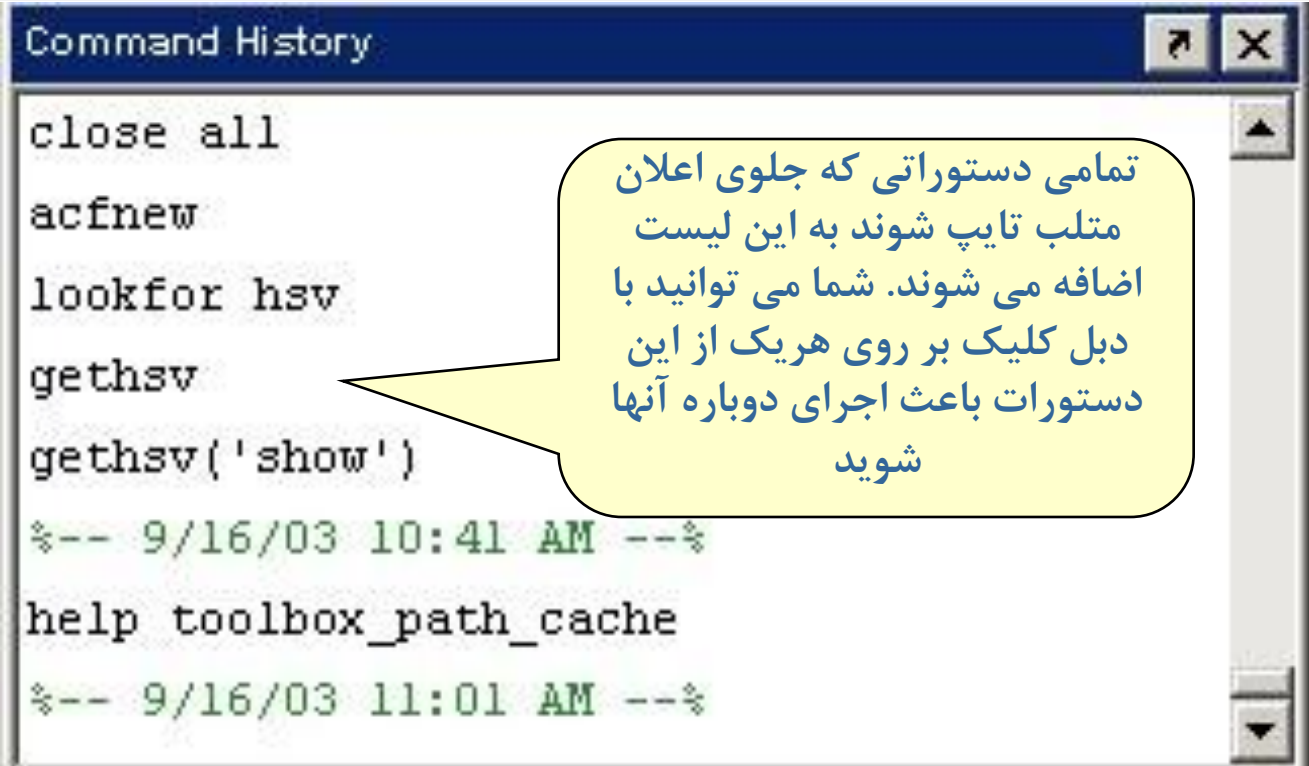
پنجره فرمان : Command Window

فرامین متلب را در
جلوی اعلان متلب
تایپ کنید

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

پنجره تاریخچه دستورات: Command History

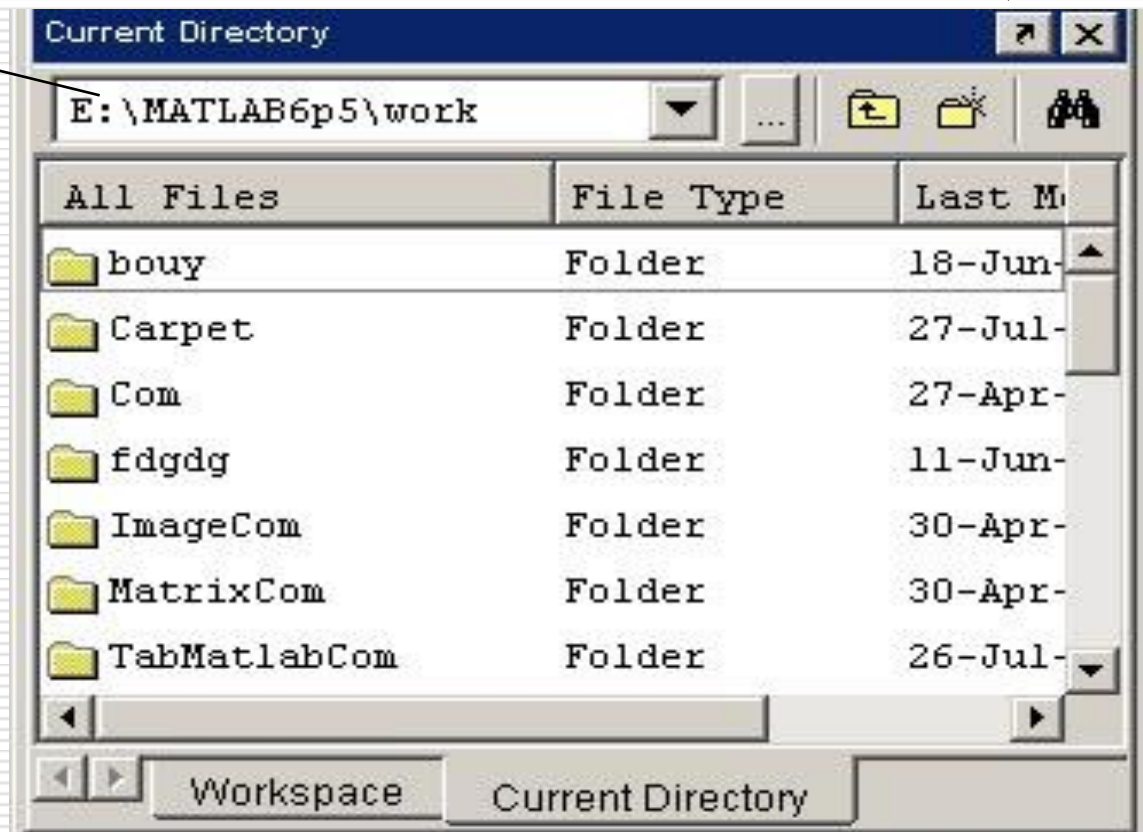
The screenshot shows the MATLAB Command History window. The title bar reads "Command History". The list of commands includes: `close all`, `acfnew`, `lookfor hsv`, `gethsv`, `gethsv('show')`, a separator line `%-- 9/16/03 10:41 AM --%`, `help toolbox_path_cache`, and another separator line `%-- 9/16/03 11:01 AM --%`. A yellow callout box with a pointer to the `gethsv` command contains the following Persian text: "تمامی دستوراتی که جلوی اعلان متلب تایپ شوند به این لیست اضافه می شوند. شما می توانید با دبل کلیک بر روی هر یک از این دستورات باعث اجرای دوباره آنها شوید".

```
Command History
close all
acfnew
lookfor hsv
gethsv
gethsv('show')
%-- 9/16/03 10:41 AM --%
help toolbox_path_cache
%-- 9/16/03 11:01 AM --%
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

پنجره دایرکتوری جاری : Current Directory

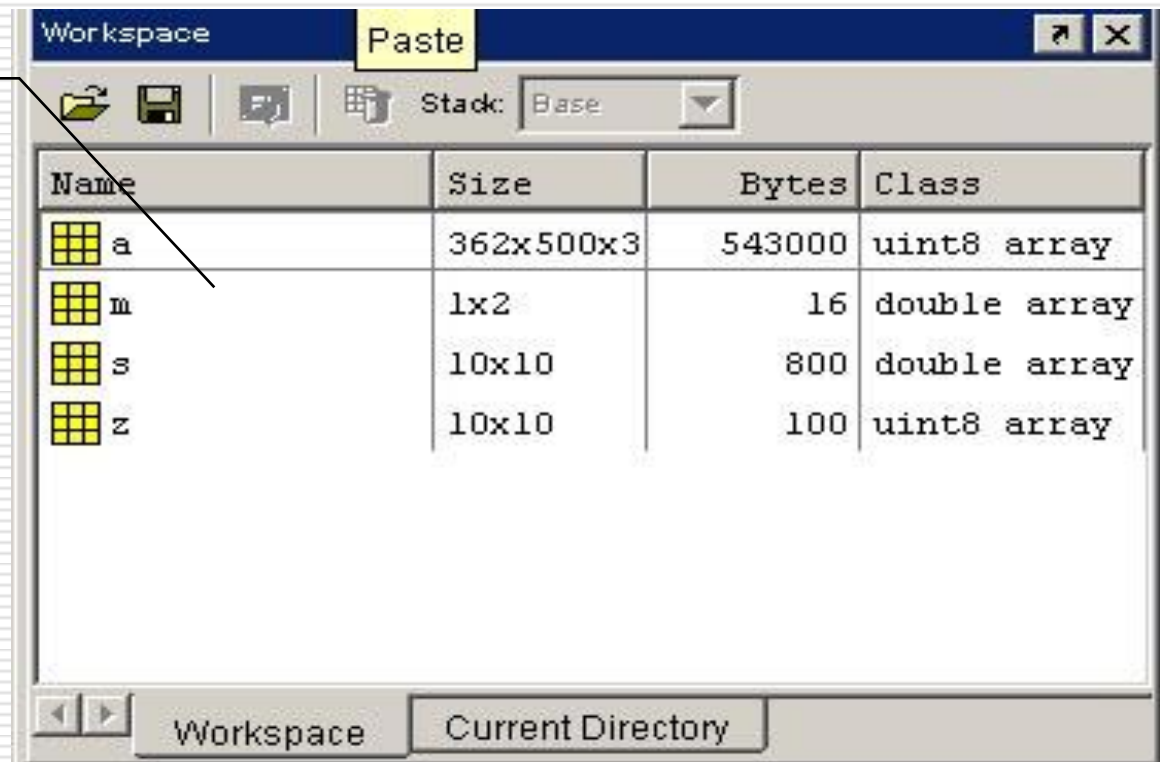
در هر زمان تنها یک دایرکتوری یا پوشه به عنوان دایرکتوری جاری در متلب شناخته می شود. هر فایل متلب (برنامه نوشته شده توسط شما) که نام آن جلوی اعلان متلب تایپ شود تنها در صورتی اجرا می شود که در دایرکتوری جاری یا در مسیر متلب باشد

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

فضای کاری : Work Space

متغیرهایی که در حال حاضر در محیط کاری متلب وجود دارند و شما می توانید از مقادیر آنها استفاده کنید یا آنها را تغییر دهید

The screenshot shows the MATLAB Workspace window with a table of variables. The table has four columns: Name, Size, Bytes, and Class. The variables listed are 'a', 'm', 's', and 'z'. The 'a' variable is highlighted with a yellow background. A yellow box on the left contains Persian text explaining that these variables are available for use or modification.

Name	Size	Bytes	Class
a	362x500x3	543000	uint8 array
m	1x2	16	double array
s	10x10	800	double array
z	10x10	100	uint8 array

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۲- عملیات ریاضی ساده

مثال: محاسبه یک عبارت:

راه اول:

```
>> 4*25 + 6*22 + 2*99
```

```
ans=
```

```
430
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۲- عملیات ریاضی ساده

مثال: محاسبه یک عبارت:

راه دوم:

```
>>a=25;  
>>b=22; c=99;  
>>d=4*a+6*b+2*c  
d=  
430  
>>
```

نکته ۱: علائم ؛ و ،

نکته ۲: تعریف متغیرها

نکته ۳: متغیرهای ویژه

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۳- عملگرهای ریاضی متلب:

\backslash / , * , - , + , ^

مثال:

```
>> 5^2
```

```
ans =
```

```
25
```

/ و \ هر دو عملگر تقسیم میباشند. / تقسیم از چپ و \ تقسیم از راست است. مثلاً حاصل $56/8$ و $8\backslash 56$ یکسان است.

□ ترتیب حق تقدم: - + * \ / > ^

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴- فضای کاری متلب Work space

متغیرهایی که در محیط متلب ایجاد می شوند در بخشی از حافظه بنام محیط کاری متلب ذخیره می گردند. فضای کاری برنامه های اسکریپت متلب با فضای کاری متلب یکسان است. یعنی اگر تغییری در محیط متلب تعریف شده باشد در یک برنامه اسکریپت می توان از آن استفاده کرد و برعکس. اما برنامه های تابعی متلب دارای فضای کاری مختص به خود هستند و متغیرهای آنها در فضای کاری متلب وارد نمی شود.

■ در مورد انواع برنامه های متلب در فصلهای آتی توضیح داده خواهد شد.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴- فضای کاری متلب Work space

نکاتی در مورد فضای کاری متلب:

- زمان اعتبار متغیرها:
- دستور `who` و `whos`
- ذخیره و بازیابی متغیرها: دستورات `save` و `load`

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴-۱- زمان اعتبار متغیرها

متغیرهایی که در فضای کاری تعریف می شوند تنها در دو حالت زیر از حافظه پاک خواهند شد:

■ خروج متلب

■ استفاده از دستور `clear` :

>> `clear`

تمامی متغیرها از حافظه پاک می شوند

>> `clear a b c`

تنها متغیرهای نامبرده شده از حافظه

پاک می شوند

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴-۲- دستورات who و whos

با استفاده از این دو دستور می توان اسامی (و مشخصات) متغیرهای موجود در فضای کاری را بدست آورد.

```
>> who
```

```
Your variables are:
```

```
  a b c
```

```
>> whos
```

	Name	Size	Bytes	Class
	a	1x1	8	double array
	b	1x1	8	double array
	c	1x1	8	double array

یادآوری: پنجره **workspace** نیز مشخصات متغیرهای موجود در فضای کاری را مانند دستور **whos** نشان می دهد.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴-۳- ذخیره و بازیابی متغیرها: دستورات `save` و `load`:

در صورتیکه بخواهیم پس از خروج از محیط متلب همه یا بعضی از متغیرهای موجود در فضای کاری برای استفاده های بعدی ذخیره گردند از دستور `save` استفاده می کنیم. با دستور `load` می توان متغیرهای ذخیره شده را به فضای کاری بازگرداند.

مثال:

```
>>a=5; b=4; c=7;
>>save c:\myfile.mat a c;
>>clear همه متغیرها پاک می شوند
>>a
??? Undefined function or variable 'a'
>> load c:\myfile.mat
>>a
    a=
     5
>>b
??? Undefined function or variable 'a'
```


فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۴-۳- ذخیره و بازیابی متغیرها: دستورات `save` و `load`:
فرم کلی کاربرد دستورات `save` و `load` بصورت زیر است:

`save [filename] [variables]`

`Load [filename] [variables]`

در صورتیکه اسم فایل نوشته نشود. فایل پیش فرض `matlab.mat` مورد استفاده قرار خواهد گرفت و در صورتیکه نام متغیرها نوشته نشود تمامی متغیرهای موجود در فضای کاری ذخیره و یا تمامی متغیرهای ذخیره شده در فایل بازیابی میشوند.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۵- فرمت نمایش اعداد (دستور Format)

با استفاده از این دستور می توان نحوه نمایش اعداد در پنجره فرمان متلب را تغییر داد.

```
>>Format [option]
```

Option: short, long, short e, long e, short g, long g, hex,
+ , ...

دقت کنید که این دستور دقت محاسبات را تغییر نمی دهد و تنها بر نحوه نمایش اعداد تاثیر خواهد گذاشت.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

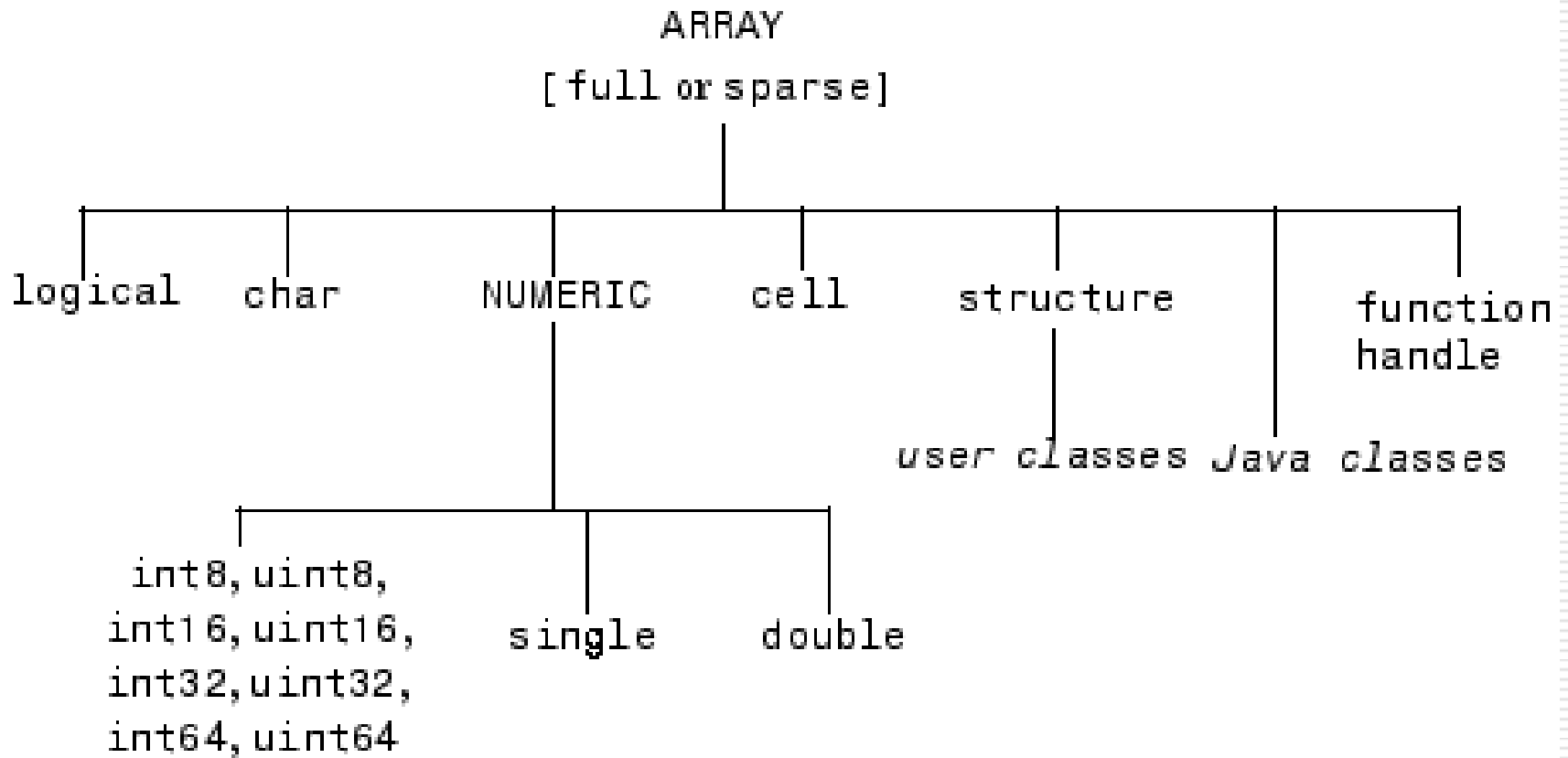
۱-۶- انواع متغیرها

بعضی از مهمترین انواع متغیر در متلب:

double	: نقطه اعشار با دقت مضاعف (۸ بایت)
struct	: نوع تعریف شده توسط کاربر
single	: نقطه اعشار (۴ بایت)
uint8	: عدد صحیح بی علامت ۸ بیتی
uint16	: عدد صحیح بی علامت ۱۶ بیتی
uint32	: عدد صحیح بی علامت ۳۲ بیتی
uint64	: عدد صحیح بی علامت ۶۴ بیتی
int8	: عدد صحیح ۸ بیتی
int16	: عدد صحیح ۱۶ بیتی
int32	: عدد صحیح ۳۲ بیتی
int64	: عدد صحیح ۶۴ بیتی

برای دیدن لیست کامل انواع متلب در پنجره فرمان از دستور `help datatypes` استفاده کنید

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۶- انواع متغیرها

باید دقت کرد که اگرچه متلب انواع مختلفی از متغیرها را پشتیبانی می کند اما نوع پیش فرض، نوع “دقت مضاعف” است. و برای تبدیل نوع یک متغیر باید دستور کلی زیر را بکار برد:

```
a=TypeName(a);
```

>> a=uint8(a); در اینجا نوع متغیر به صحیح بی علامت ۸ بیتی تغییر می کند.

>> b = uint32(345); در اینجا یک متغیر از ابتدا از نوع صحیح بی علامت ۳۲ بیتی تعریف شده است

□ دقت: در هنگام تبدیل یا ایجاد یک متغیر باید دقت کنید که مقدار انتساب داده شده خارج از دامنه مقادیر آن نوع خاص نباشد. برای انواع صحیح می توانید از دستور زیر برای تعیین دامنه استفاده کنید:

```
>> intmin('int16')
```

```
>> intmax('int16')
```

استثناء: در مورد جعبه ابزار پردازش تصویر نوع پیش فرض نوع **uint8** است.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۷- نامگذاری متغیرها

- اختلاف حروف کوچک و بزرگ
- با حرف الفبا باید شروع شود
- کاراکترهای مجاز: حروف الفبا، اعداد و _
- حداکثر طول نام: با استفاده از تابع `namelengthmax` در هر نسخه از MATLAB می‌تواند تعیین شود. در نسخه ۲۰۰۶، حداکثر ۶۳ کاراکتر است.
- مراقب باشید متغیر شما با یک تابع درونی MATLAB یا تابعی که توسط خود شما نوشته شده است همنام نباشد. برای اطمینان از دستور `which -all varName` استفاده کنید

مثال:

```
>>This_Is_a_Variable=5;
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۸- متغیرهای ویژه

متغیرهای زیر در محیط متلب بصورت پیش فرض وجود دارند.

ans	NaN	nargin
pi	i	nargout
eps	j	
inf		

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۹-علائم نقطه گذاری و جملات توضیحی

□ برای درج یک متن توضیحی در برنامه‌های متلب باید از کاراکتر % استفاده شود.

```
>> a=5; %"a" is a variable
```

□ برای نوشتن ادامه یک جمله در سطر بعد باید از ... استفاده کرد:

```
>> b=a+a^2+...  
    3*a^3;
```


فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۰- اعداد مختلط

□ برای تعریف اعداد مختلط از متغیرهای ویژه i و j می توان استفاده کرد:

```
>>c=1-2i;
```

```
>>k=(-1)^(1/2);
```

```
>>c=1-2j;
```

```
>>c=1-2*k;
```

```
>>c=1-2*j;
```

□ توابع کار با اعداد مختلط:

abs

angle

real

imag

MATLAB فصل اول: ویژگیهای اصلی

۱-۱۱- بعضی از توابع ریاضی در متلب

abs	conj	log10
acos	exp	real
asin	fix	imag
acosh	round	rem(x,y)
asinh	gcd(x,y)	sign
atan	lcm(x,y)	sqrt
atanh	log	

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۲- راهنمای متلب

متلب دارای دستورات راهنمای متفاوتی است که هم از طریق منوی **start** و هم از طریق اعلان متلب قابل دسترسند.

demo

help

lookfor

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۳- فایل‌های متنی (Script) یا فایل‌های m

بمنظور اجرای چند دستور بطور همزمان و بدون نیاز به تایپ مجدد، از فایل‌های متنی استفاده می‌شود.

این فایل‌ها باید دارای پسوند m باشند.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۳-۱ - مراحل ایجاد فایل‌های متنی

۱. باز کردن یک فایل جدید در ویرایشگر متلب:

File>New>m-file

۲. تایپ کردن دستورات متلب در فایل مذکور

۳. ذخیره کردن فایل با نامی مشخص:

File>Save As...

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۳-۲-روش اجرای یک فایل متنی

برای اجرای یک فایل متنی کافی است نام آنرا در جلوی اعلان متلب تایپ کرده کلید **Enter** را بزنیم.

نکته: از این پس متن برنامه ها (کد نوشته شده در فایل‌های **m**) با رنگ سبز نشان داده خواهد شد.

مثال: برنامه **sample1.m**

```
% SAMPLE1: A Simple m-file  
n=10;a=2;b=4;  
c=n*a^3/b + 3*n*a^2/b^2+6*n*a/b^3
```

```
>> sample1
```

```
C=
```

```
29.3750
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۳-۳- توابع و دستورات مفید در فایل‌های `m`

۱. تابع `disp(x)`: این تابع مقدار یک متغیر یا یک رشته متنی را نمایش می‌دهد.

مثال:

```
>> n=10;  
>> disp(n)  
10  
>> disp('This is a string')  
This is a string
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۳-۴- توابع و دستورات مفید در فایل‌های `m`

۲. تابع `x=input(s)`: برای گرفتن مقدار یک متغیر از ورودی.

مثال:

```
n=input('Please tell me "n" value: ')
```

```
Please tell me "n" value: 10
```

```
n=
```

```
10
```


فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۳-۴- توابع و دستورات مفید در فایل‌های `m`
۲. دستور `pause`: توقف موقت در حین اجرا.

```
pause  
pause(n) % n seconds
```

مثال:

```
%SAMPLE2: Enhanced Sample1  
n=10;  
a=input(' "a" value= ');  
b=input(' "b" value= ');  
c=n*a^3/b + 3*n*a^2/b^2 + 6*n*a/b^3;  
disp('Please wait 5 seconds only!');pause(5);  
disp('Press any key to see answer. '); pause;  
disp(' "C" Value is= '); disp(c)
```

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

تکلیف ۱-۱: برنامه‌ای بنویسید که یک عدد را از کاربر بگیرد و آنرا در متغیری به نام x ذخیره کند. با استفاده از آن، عبارت زیر را محاسبه کند و مقدار y را با پیام مناسب نمایش دهد.

$$y = x^3 + 3 * x^2 + 6 * x + 6;$$

□ با تایپ نام برنامه در جلوی اعلان MATLAB، آنرا اجرا کنید.

□ با استفاده از ویرایشگر MATLAB، برنامه خود را اجرا و `trace` کنید.

فصل اول: ویژگیهای اصلی MATLAB

۱-۱۴- مدیریت فایل: کار کردن با فایلها و شاخهها
بعضی از دستورات مفید:

□ دستور `cd`: تغییر و یا نمایش شاخه جاری :

```
>> cd  
C:\Matlab\Work  
>> cd C:\MyDir  
>> cd  
C:\MyDir
```

□ دستور `dir`: نمایش نام فایلها و زیرشاخههای دایرکتوری جاری

□ دستور `delete`: حذف (پاک کردن) فایل:

```
>> delete sample1
```

فصل دوم
آرایه‌ها

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل دوم: آرایه‌ها

۱-۲- ایجاد آرایه
روشهای ایجاد آرایه:

۱. با استفاده از علائم `;` ، `,` و `[]`
۲. با استفاده از علامت `:`
۳. با استفاده از توابع `linspace` و `logspace`
۴. با استفاده از ترکیبی از روشهای فوق

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۱- ایجاد آرایه با استفاده از علائم ; ، ، و []
از علامت ; برای تعیین سطر جدید و از علامت , برای تعیین ستون جدید استفاده می‌شود.

مثال:

```
>> a=[1,2,3;4,5,6]
```

```
a=
```

```
1 2 3
```

```
4 5 6
```

```
>> b=[1,2,3,4,5,6]
```

```
b=
```

```
1 2 3 4 5 6
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۱-۱-۲- ایجاد آرایه با استفاده از علائم ; ، ، و []
نکته: بجای علامت ; از **enter** و بجای علامت , از فاصله خالی نیز می‌توان استفاده کرد

مثال:

```
>> c=[1 2,3  
      4 5 6;7 8,9]
```

```
c=
```

```
1 2 3  
4 5 6  
7 8 9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۲- ایجاد آرایه با استفاده از علامت “:”

در مواقعی که عناصر یک آرایه رابطه خطی با یکدیگر داشته باشند از این روش می‌توان استفاده کرد.

شکل کلی دستور بصورت زیر است:

ArrayName=first : step : last

- اگر **step** حذف شود، مقدار ۱ بجای آن بکار خواهد رفت.

- اگر **last** کوچکتر از **first** باشد، باید **step** منفی باشد. در غیر اینصورت مقدار آرایه تهی خواهد شد.

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۲- ایجاد آرایه با استفاده از علامت ":" - ادامه...

مثال:

```
>> x=(0 : 0.1 : 1) * pi;
```

```
>> y=sin(x);
```

```
>>z=1:5
```

```
z=
```

```
1 2 3 4 5
```

```
>>t=5:1
```

```
t =
```

```
Empty matrix: 1-by-0
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۳- ایجاد آرایه با استفاده از توابع `linspace` و `logspace` با ارائه عناصر اول و آخر و طول آرایه به این توابع می‌توان آرایه‌هایی خطی و یا لگاریتمی بدست آورد.

`ArrayName=linspace(first,last,length)`

مثال:

```
>>x=linspace(0,1,11)*pi;
```

```
>>y=logspace(1,3,3)
```

```
y=
```

```
10 100 1000
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۳- ایجاد آرایه با استفاده از ترکیبی از علائم فوق
مثال:

```
>> x=[0,1,2, 4:2:12 ,18,19]
```

```
x=
```

```
0 1 2 4 6 8 10 12 18 19
```

```
>> y=[10,1,7,4,6,-1 ; linspace(0,10,6) ; 5:-1:0]
```

```
y=
```

```
10 1 7 4 6 -1
```

```
0 2 4 6 8 10
```

```
5 4 3 2 1 0
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۴- ماتریسهای ویژه

■ [] : ماتریس تهی

■ eye : یک ماتریس یکه با ابعاد داده شده ایجاد می‌کند

■ ones : یک ماتریس که تمامی عناصر آن یک می‌باشند با ابعاد داده شده ایجاد می‌کند

■ zeros : یک ماتریس صفر با ابعاد داده شده ایجاد می‌کند

■ rand : یک ماتریس با عناصر راندوم با توزیع یکنواخت به ابعاد داده شده ایجاد می‌کند

■ randn : یک ماتریس با عناصر راندوم با توزیع نرمال به ابعاد داده شده ایجاد می‌کند

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۱-۴- ماتریسهای ویژه- ادامه...
مثال:

```
>>ones(2,3)  
ans =
```

```
1 1 1  
1 1 1
```

```
>>ones(2)  
ans =
```

```
1 1  
1 1
```

تمرین: سایر توابع فوق را خودتان آزمایش کنید.

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۲- عملیات ریاضی بر روی آرایه‌ها

۱. عملیات اسکالر-آرایه: $-, +, ^, /, \backslash, *$
۲. عملیات عنصری: $-, +, \cdot, \wedge, \cdot /, \cdot \backslash, \cdot *$
۳. عملیات ماتریسی: $-, +, ^, /, \backslash, *$ (بعدا توضیح داده خواهد شد)

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۲-۱- عملیات ریاضی اسکالر-آرایه

با استفاده از عملگرهای ریاضی متلب براحتی می‌توان عملیات ریاضی اسکالر-آرایه را انجام داد.

مثال:

```
>> x=[1 2 3;4 5 6; 7 8 9];
```

```
>> y=2*x + 4
```

```
y=
```

```
     6     8    10  
    12    14    16  
    18    20    22
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۲-۲- عملیات ریاضی عنصری بین دو آرایه
بدین منظور باید دو آرایه حتما هم بعد باشند.

مثال:

```
>> a=[2 4 6; 3 5 6; 10 -1 0];
```

```
>> b=[-1 0 0; 2 1 1; 0 0 3];
```

```
>> c= (2*a ./ (b+1)) .^ 2
```

```
c =
```

```
Inf    64   144
```

```
    4    25    36
```

```
  400     4     0
```


فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۳- ترانهاده یک ماتریس

برای محاسبه ترانهاده یک ماتریس از علامت ' استفاده می‌شود.
مثال:

```
>> a=[2 1 7  
      4 5 -1  
      6, 6, 0];  
>> b=a'  
      2      4      6  
      1      5      6  
      7     -1      0
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۴- بکاربردن توابع ریاضی بر روی آرایه‌ها

توابع متلب بصورت ماتریسی عمل می‌کنند. یعنی لازم نیست تابعی مانند **sin** را یک به یک بر روی عناصر یک آرایه اعمال کرد. بلکه براحتی می‌توان با یک دستور مقدار سینوس کل عناصر آرایه را محاسبه نمود.

مثال:

```
>>a=[2 4 6; 3 5 6; 10 -1 0];
```

```
>>SinA=sin(abs(a) / 10)
```

```
SinA =
```

```
0.1987    0.3894    0.5646
```

```
0.2955    0.4794    0.5646
```

```
0.8415    0.0998         0
```

فصل دوم: آرایه‌ها

تمرین ۱-۲

۱. برنامه ای بنویسید که عدد صحیح n را از کاربر بگیرد و برداری 100 عنصری بین 0 و $2n\pi$ ایجاد نموده در متغیر x قرار دهد. سپس مقادیر y را از رابطه زیر محاسبه کرده نمایش دهد:

$$y = |\sin(x)| * x^2$$

۲. برنامه فوق را طوری تغییر دهید که علاوه بر مقدار n ، عددی بین 0 و 1 را نیز از کاربر بگیرد و در متغیر جدید d قرار دهد. سپس بردار x را بین 0 و $2n\pi$ اما با گامهایی برابر با d محاسبه نماید.

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه

(آرایه‌ای از اندیس‌ها , آرایه‌ای از اندیس‌ها) $m2=m1$

مثال:

```
>>a=[1 2 3
      4 5 6
      7 8 9];
>>k1=[1,2];k2=[2,3];
>>b=a(k1,k2)
b=
     2     3
     5     6
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

```
>>c=a([1 2 3],[1,3])
```

```
c=
```

```
1 3
```

```
4 6
```

```
7 9
```

```
>>d=a([3,2],[3,1])
```

```
d=
```

```
9 7
```

```
6 4
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

```
>>e=a([1,2,3],2)
```

```
e=
```

```
2
```

```
5
```

```
8
```

```
>>f=a(1:2:3 , 3:-2:1)
```

```
f=
```

```
3 1
```

```
9 7
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

```
>>g=a(1:3 , 1:2)
```

```
g=
```

```
1 2
```

```
4 5
```

```
7 8
```

```
>>h=a(1:2:3, : )
```

```
h=
```

```
1 2 3
```

```
7 8 9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

```
>> k=a( : , : )
```

```
k=
```

```
1 2 3
```

```
4 5 6
```

```
7 8 9
```

```
>> l=a(1:end,end)
```

```
l=
```

```
3
```

```
6
```

```
9
```


فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

نکته:

```
>>n=a([1 1 1] , :)
```

```
n=
```

```
1 2 3
```

```
1 2 3
```

```
1 2 3
```

```
>>m=a( : , [3 3 3 3])
```

```
m=
```

```
3 3 3 3
```

```
6 6 6 6
```

```
9 9 9 9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۵- استخراج بخشی از آرایه-ادامه-

نکته:

```
>>p=a( : )
```

```
p=
```

```
1
```

```
4
```

```
7
```

```
2
```

```
5
```

```
8
```

```
3
```

```
6
```

```
9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

تمرین ۲-۲

۱. ماتریس سمت راست را بدون وارد کردن مستقیم عناصر ایجاد کنید.

۲. ماتریسی شامل ستونهای سوم تا هشتم و سطرهاى چهارم تا نهم ماتریس فوق ایجاد کنید.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۶- حذف بخشی از آرایه

بمنظور حذف بخشی از یک آرایه می‌توان ماتریس تهی را به آن بخش نسبت داد:

```
>>a=[1    2    3  
      4    5    6  
      7    8    9]
```

```
>>a(1 : 2 , : ) = [ ]
```

```
a=  
      7    8    9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۷- جستجوی زیرآرایه

بمنظور یافتن عناصری از آرایه که در شرط خاصی صدق می‌کنند می‌توان از دستور `find` استفاده کرد (این دستور عناصر را بصورت ستونی شمارش می‌کند):

```
>>a=[ 1    2    3  
      4    5    6  
      7    8    9];
```

```
>>k=find( a > 5 )
```

```
k=
```

```
3
```

```
6
```

```
8
```

```
9
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۷- جستجوی زیرآرایه-ادامه-

$>> b = a(k)$

$b =$

7

8

6

9

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۷- جستجوی زیرآرایه-ادامه-

دستور **find** در صورتیکه با دو آرگومان خروجی بکار برده شود، شماره سطر و ستون عناصر را باز می‌گرداند:

```
>>[k1,k2]=find( a > 5)
```

```
k1=          k2=
```

3	1
3	2
2	3
3	3

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۸- اندازه آرایه:

با استفاده از دستورات **length** و **size** می‌توان ابعاد یک آرایه را بدست آورد. دستور **length** اگر بر روی یک بردار بکار برده شود، تعداد عناصر آنرا باز می‌گرداند و اگر بر روی یک ماتریس بکار رود، بزرگترین بعد آنرا باز می‌گرداند.

دستور **size** انعطاف‌پذیرتر بوده و می‌تواند به روشهای زیر بکار برده شود:

- اگر با یک آرگومان ورودی بکار برده شود، طول و عرض ماتریس را باز می‌گرداند.
- اگر با دو آرگومان ورودی بکار برده شود، بطوریکه آرگومان دوم ۱ یا ۲ باشد، بترتیب تعداد سطرها یا ستونهای ماتریس را باز می‌گرداند
- اگر با یک آرگومان خروجی بکار برده شود، تعداد سطر و ستون ماتریس را در یک بردار سطری دو عنصری باز می‌گرداند
- اگر با دو آرگومان خروجی بکار برده شود، تعداد سطر و ستون ماتریس را بترتیب در آرگومان اول و دوم باز می‌گرداند

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۸- اندازه آرایه-ادامه-

مثال:

```
>>a=[1    2    3    4  
      5    6    7    8];
```

```
>>size(a)
```

```
ans=
```

```
    2    4
```

```
>>[r , c] = size(a)
```

```
r =
```

```
    2
```

```
c =
```

```
    4
```

```
>>r=size(a , 1)
```

```
r =
```

```
    2
```

```
>>c=size(a,2)
```

```
c =
```

```
    4
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۸- اندازه آرایه-ادامه-

مثال:

```
>>b=[1      2      3      4];
```

```
>>l=length(b)
```

```
l=
```

```
4
```

```
>>a=[1      2      3      4  
      5      6      7      8];
```

```
>>la=length(a)
```

```
la=
```

```
4
```

فصل دوم: آرایه‌ها

۲-۹- چند تابع برای دستکاری آرایه‌ها

- **flipud**: ماتریس را حول محور افقی 180° درجه می‌چرخاند.
- **fliplr**: ماتریس را حول محور عمودی 180° درجه می‌چرخاند.
- **rot90**: ماتریس را در جهت مثلثاتی 90° درجه می‌چرخاند.
- **diag**: در صورتیکه بر روی یک ماتریس بکاربرده شود، قطر اصلی ماتریس را استخراج می‌کند. اما اگر بر روی یک بردار بکار رود، ماتریسی قطری با عناصر آن بردار می‌سازد.

فصل دوم: آرایه‌ها

تمرین ۲-۳

۱. برنامه ای بنویسید که ماتریسی دو ستونی را که مقادیر ستون اول آن نمرات دروس مختلف یک ترم یک دانشجو و مقادیر ستون دوم آن تعداد واحد مربوط هر یک از آن دروس می باشد را از کاربر بگیرد و عملیات زیر را بر روی انجام دهد

- محاسبه تعداد واحدها
- محاسبه معدل ترم
- نمایش نتایج با پیغام مناسب

فصل سوم
توابع و عملیات ماتریسی

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل سوم: توابع و عملیات ماتریسی

۳-۱- حل دستگاه معادلات خطی

با استفاده از عملیات ضرب و تقسیم ماتریسی در متلب براحتی می‌توان دستگاه‌های معادلات خطی را حتی در مواردی که تعداد معادلات با تعداد متغیرها مساوی نباشند، حل کرد. بدین منظور باید بردار سمت راست معادلات را بر ماتریس ضرایب متغیرها تقسیم کرد.

فصل سوم: توابع و عملیات ماتریسی

۳-۱- حل دستگاه معادلات خطی-ادامه
مثال:

$$\begin{cases} x + 2y + 3z = 366 \\ 4x + 5y + 6z = 804 \\ 7x + 8y = 351 \end{cases}$$

```
>>a=[1 2 3      >>b=[366 ; 804 ; 351];
      4 5 6
      7 8 0];
>> x= a \ b      یا      >>x=a ^ (-1) * b      یا      >>x=inv(a) * b
x=
    25
    22
    99
```

فصل سوم: توابع و عملیات ماتریسی

۳-۲- تعدادی از توابع ماتریسی

- **det**: دترمینان ماتریس را محاسبه می کند
- **inv**: معکوس ماتریس را محاسبه می کند
- **pinv**: شبه معکوس یک ماتریس غیرمربعی را محاسبه می کند
- **trace**: مجموع عناصر قطر اصلی یک ماتریس را بازمی گرداند

فصل سوم: توابع و عملیات ماتریسی

تکلیف ۱-۳: دستگاه معادلات خطی زیر را حل کنید و بهترین جواب را بدست آورید:

$$\begin{cases} x + 2y + 3z + 7t = 4 \\ 6x + 7y + 22z + 32t = 5 \\ 98x + 5y - 23z + t = 7 \\ 32x + 5y - 75z + 23t = 1 \\ 22x + 2y + 3z + t = 0 \end{cases}$$

تکلیف ۲-۳: برنامه‌ای بنویسید که ماتریس ضرایب و مقادیر سمت راست یک دستگاه معادلات خطی را از کاربر بگیرد و پاسخ دستگاه را با پیغام مناسب نمایش دهد.

فصل چهارم
عملیات منطقی و رابطه‌ای

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

□ تعریف: عملیاتی که بر اساس مقادیر منطقی true و false (یا ۰ و ۱) استوار باشد را عملیات منطقی می‌گویند.

۴-۱- عملگرهای رابطه‌ای

عملگرهای رابطه‌ای زیر در متلب تعریف شده‌اند:

$<$, $>$, $<=$, $>=$, $==$, \sim

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۴-۱-۱- مقایسه دو آرایه

با استفاده از عملگرهای رابطه‌ای می‌توان دو آرایه را عنصر به عنصر با یکدیگر مقایسه کرد. به ازای نقاطی که در شرط ذکر شده صدق می‌کنند، مقدار ۱ و به ازای سایر نقاط مقدار ۰ باز گردانده می‌شود.

```
>> a = [1, 2, 3, 4, 5];
```

```
>> b = [10, 2, 13, 4, 8];
```

```
>> tf = (a == b)
```

```
tf =
```

```
0 1 0 1 0
```

متغیر `tf` یک متغیر از نوع منطقی (`logical`) خواهد بود. یعنی تنها می‌تواند مقادیر ۰ و ۱ را در خود نگهدارد. **بعنوان تمرین سعی کنید عنصر سوم `tf` را با ۵۰ جایگزین کنید.**

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۴-۱-۲- مقایسه یک آرایه با یک عدد

در این حالت تمامی عناصر آرایه با یک عدد مقایسه می‌شوند:

```
>> a = [1 , 2 , 3 ; 4 , 2 , 2 ; 1 , 10 , 0];
```

```
>> t = a >= 2
```

```
t =
```

```
0    1    1
```

```
1    1    1
```

```
0    1    0
```

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

مثال: استخراج عناصری از یک ماتریس که در شرط خاصی صدق می‌کنند

```
>> a = [1 , 2 , 3 ; 4 , 2 , 2 ; 1 , 10 , 0];
```

```
a=
```

```
1    2    3
4    2    2
1   10    0
```

```
>> a4 = a .* (a >= 3)
```

```
a4=
```

```
0    0    3
4    0    0
0   10    0
```

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

تکلیف ۴-۱: برنامه‌ای بنویسید که نمرات دروس ریاضی ۱(۴) واحد)، مکانیک(۳ واحد) و معارف اسلامی(۲ واحد) چند دانشجوی را بصورت یک ماتریس ($n \times 3$) از کاربر بگیرد و موارد زیر را محاسبه و با پیغام مناسب نمایش دهد:

■ تعداد دانشجویان

■ معدل هر دانشجو

■ معدل هر درس

■ معدل کل دروس برای تمامی دانشجویان(یک عدد)

■ میانگین نمرات زیر ۱۰ بدون احتساب واحد هر درس

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۴-۲- عملگرهای منطقی

عملگرهای $\&$ و $|$ و \sim عملگرهای منطقی در متلب هستند که به ترتیب معادل **AND** و **OR** و **NOT** می‌باشند.

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۴-۲- عملگرهای منطقی (ادامه...)

مثال:

```
>> a = 1 : 9;
```

```
>> t = a > 3
```

```
0 0 0 1 1 1 1 1 1
```

```
>> f = ~ ( a > 3)
```

```
1 1 1 0 0 0 0 0 0
```

```
>> tf = ( a > 3) & (a <= 7)
```

```
0 0 0 1 1 1 1 0 0
```

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۳-۴- توابع رابطه‌ای و منطقی

علاوه بر عملگرهای رابطه‌ای و منطقی در متلب توابعی نیز بدین منظور وجود دارد که عبارتند از:

$\text{all}(x)$: در صورتیکه تمامی عناصر یک بردار نامساوی \cdot باشد مقدار ۱ و در غیر این صورت \cdot باز می‌گرداند

$\text{any}(x)$: در صورتیکه حداقل یکی از عناصر یک بردار نامساوی \cdot باشد مقدار ۱ و در غیر این صورت \cdot باز می‌گرداند

$\text{xor}(x,y)$: یای انحصاری

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطه‌ای

۳-۴- توابع رابطه‌ای و منطقی-ادامه...

مثال:

```
>>x=[1 1 0];
```

```
>>y=[0 1 0];
```

```
>>tor= x | y
```

```
tor=
```

```
1 1 0
```

```
>>txor=xor(x , y)
```

```
txor=
```

```
1 0 0
```

فصل چهارم: عملیات منطقی و رابطهای

۳-۴- توابع رابطهای و منطقی-ادامه...

مثال:

```
>>a= [1 1 1 0];
```

```
>>t=any(a)
```

```
t=
```

```
1
```

```
>>t=all(a)
```

```
t=
```

```
0
```

```
>>a=[3 2 4];
```

```
>>t=any(a==2)
```

```
t=
```

```
1
```

فصل پنجم
متن: کار با رشته‌های
کاراکتری

The MATLAB logo is displayed in a blue serif font. The word "MATLAB" is followed by a registered trademark symbol (®). The logo is positioned on a light blue rectangular background.

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل پنجم: متن

۵-۱- رشته‌های کاراکتری

برای تعریف رشته‌های کاراکتری در متلب از علامت ' ' استفاده می‌شود:
مثال:

```
>> s='This is a character string';
```

```
>> size(s)
```

```
ans=
```

```
1    26
```

نکته: در متلب رشته‌های کاراکتری نیز بعنوان ماتریس شناخته می‌شوند بطوریکه هر کاراکتر یک عنصر ماتریس محسوب می‌شود.

فصل پنجم: متن

۵-۲- نمایش کد اسکی کاراکترها: تابع `abs`

برای نمایش کد اسکی یک رشته می‌توان از تابع `abs` متلب استفاده کرد:

```
>> s = 'Hello'
```

```
>> u = abs(s)
```

```
u =
```

```
72 101 108 108 111
```

فصل پنجم: متن

۵-۳- تبدیل کد اسکی به کاراکتر

برای تبدیل کد اسکی به کاراکتر از تابع `char` استفاده کنید.

```
>> s= 'Hello'
```

```
>> u=abs(s)
```

```
u=
```

```
72 101 108 108 111
```

```
>> sNew=char(u)
```

```
sNew=
```

```
Hello
```


فصل پنجم: متن

۵-۴- رفتار ماتریسی رشته‌ها

با رشته‌های کاراکتری متلب دقیقاً می‌توان مانند ماتریس‌های عددی رفتار کرد. مثلاً می‌توان عملیات ریاضی را بر آنها اعمال کرد. در اینصورت متلب کد اسکی رشته را مورد استفاده قرار می‌دهد.

مثال: نمایش رشته از آخر به اول

```
>> s = 'Hello'  
>> sInv = s( end : -1 : 1 );  
>> disp(sInv)  
olleH
```

فصل پنجم: متن

۵-۵-۵- ایجاد ماتریسهای کاراکتری (روش اول)

برای ایجاد یک ماتریس کاراکتری می‌توان از علائم [] و ; مانند ایجاد ماتریس‌های عددی استفاده کرد. اما باید دقت شود که تعداد ستونهای هر سطر مساوی باشند:

```
>> sm=['This is first line' ; 'This is second line']
```

```
??? Error using ==> vertcat
```

All rows in the bracketed expression must have the same number of columns.

```
>> sm=['This is first line '    یک فاصله خالی در انتهای خط  
'This is second line'];
```

فصل پنجم: متن

۵-۶- ایجاد ماتریسهای کاراکتری (روش دوم)

روش بهتر برای ایجاد یک ماتریس کاراکتری استفاده از تابع `char` می باشد:

```
>> line1='This is first line' ;
```

```
>> line2= 'This is second line';
```

```
>> sm=char(line1,line2)
```

```
sm=
```

```
    This is first line
```

```
    This is second line
```

فصل پنجم: متن

۵-۷- گرفتن رشته در حین اجرای برنامه

برای گرفتن یک رشته از ورودی با استفاده از تابع `input` در حین اجرای برنامه دو روش را می‌توان بکار برد:

روش اول روش معمول استفاده از این تابع است. یعنی تابع مذکور را تنها با یک آرگومان ورودی بکار می‌بریم. در اینصورت در حین اجرا، باید رشته را در داخل ' ' قرار داد.

روش بهتر استفاده از تابع `input` با یک آرگومان دوم 's' می‌باشد که در اینصورت متلب ورودی کاربر را بعنوان رشته تلقی می‌کند حتی اگر یک عدد یا نام یک متغیر باشد.

فصل پنجم: متن

۵-۷- گرفتن رشته در حین اجرای برنامه-ادامه-

مثال:

```
>>s=input('Please answer Yes or No: ')
```

```
Please answer Yes or No: 'No'
```

```
s=
```

```
    No
```

```
-----
```

```
>>s=input('Please answer Yes or No: ','s')
```

```
Please answer Yes or No: No
```

```
s=
```

```
    No
```

فصل پنجم: متن

۵-۸- سایر توابع کار با رشته‌ها

<code>strcmp(s1,s2)</code>	: باز می‌گرداند ۰ در صورتیکه دو رشته یکسان باشند ۱ و در غیر اینصورت
<code>upper</code>	: تمامی حروف یک رشته را به حروف بزرگ تبدیل می‌کند
<code>lower</code>	: تمامی حروف یک رشته را به حروف کوچک تبدیل می‌کند
<code>num2str</code>	: تبدیل عدد به رشته عددی
<code>str2num</code>	: تبدیل رشته عددی به عدد
<code>mat2str</code>	: تبدیل ماتریسی از اعداد به رشته
<code>eval</code>	: اجرای فرمانی از متلب که بصورت رشته وارد شده باشد

□ نکته: تفاوت تابع `num2str` با تابع `mat2str` در این است که در تابع دوم رشته بازگردانده شده قابل اجرا توسط تابع `eval` است.

فصل پنجم: متن

۵-۸- سایر توابع کار با رشته‌ها-ادامه...

مثال:

```
>> a=input('Enter <a> value= ');  
enter <a> value= 12
```

```
>> disp(['You number is', num2str(a) , ' . Thank  
you!']);
```

Your number is 12 . Thank you!

فصل پنجم: متن

تکلیف ۱-۵: برنامه‌ای بنویسید که دو ماتریس عددی را از کاربر بگیرد و در متغیرهای X و Y قرار دهد. سپس یک رشته کاراکتری شامل عبارتی ریاضی از متغیرهای X و Y را از کاربر بگیرد و نتیجه آنرا بر اساس مقادیر متغیرهای ورودی تعیین کند.

تکلیف ۲-۵: برنامه‌ای بنویسید که یک رشته کاراکتری را از کاربر بگیرد و با تغییر کد اسکی آن، آنرا بصورت رمز در آورده نمایش دهد.

تکلیف ۳-۵: برنامه‌ای بنویسید که نتایج تمرین ۲-۵ را از حالت رمز خارج کرده و نمایش دهد.

فصل ششم :
تصمیم‌گیری و کنترل روند،
استفاده از حلقه‌ها و
دستورات شرطی در متلب

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

در این فصل در مورد جملات شرطی و انواع حلقه‌های تکرار صحبت خواهیم کرد.

۶-۱- حلقه for:

شکل کلی حلقه for در متلب بصورت زیر است:

```
for x = آرایه  
    دستورات  
end
```

در اینصورت حلقه فوق به تعداد ستونهای آرایه مشخص شده تکرار خواهد شد و در هر تکرار یکی از ستونهای این آرایه در متغیر X قرار گرفته و در بدنه حلقه قابل استفاده است. در صورتیکه آرایه یک بردار باشد، هر بار یک عنصر از آن در متغیر X قرار خواهد گرفت.

تذکر: با توجه به تواناییهای ماتریسی متلب از کاربرد حلقه‌ها در متلب تا حد ممکن باید پرهیز گردد زیرا اینکار باعث کند شدن شدید برنامه می‌شود و نیاز به کد نویسی بسیار بیشتری دارد.

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۶-۱- حلقه for-ادامه-
مثال:

```
for n=1:10
    x(n) = sin(n * pi / 10);
end;
-----
for k=[1,2,3,7]
    x(k) = k+1;
end;
>>x
x=
    2    3    4    0    0    0    0    8
```

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۶-۲- حلقه while :

در مواردی که بخواهیم یک یا چند دستور تا برقراری شرط خاصی تکرار گردند از این حلقه استفاده می‌کنیم. شکل کلی حلقه **while** بصورت زیر است:

while شرط

 دستورات

end

حلقه فوق تا زمانی که شرط ذکر شده برقرار باشد تکرار خواهد شد.

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۶-۲- حلقه while – ادامه-

مثال:

```
t=1;
while t ~= -1
    t = input( ' Enter a number to continue or -1 to exit from
this block: ');
    ...
end
```

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۶-۲- حلقه while – ادامه-

مثال:

در این مثال بالاترین دقت محاسبات نقطه اعشار در متلب محاسبه می‌شود

```
Epsilon=1;  
while ( 1 + Epsilon ) > 1  
    Epsilon = Epsilon / 2;  
end;  
disp('This is the smallest floating point number in matlab: ');  
disp ( Epsilon);
```

نکته : متغیر ویژه eps در متلب حاوی کوچکترین عددی است که اگر با یک جمع شود مقدار حاصل از یک بزرگتر خواهد بود. که این عدد دوبرابر Epsilon بدست آمده از روش فوق است.

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۳-۶- ساختار if-else-end

هرگاه بخواهیم یک یا چند جمله در صورت برقرار بودن شرط خاصی (یکبار) اجرا شود، از بلوک `if` استفاده می‌کنیم. شکل کلی استفاده از این دستور بصورت زیر است:

```
if شرط ۱
    دستورات
elseif شرط ۲
    دستورات
elseif ...
    ...
else
    دستورات
end;
```

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

۶-۳- ساختار if-else-end - ادامه -

مثال:

```
Epsilon = 1;  
while 1 > 0  
    Epsilon = Epsilon / 2;  
    if Epsilon + 1 == 1  
        break;  
    end  
end
```

□ نکته: با دستور **break** می‌توان یک حلقه **while** یا **for** را شکست. در اینصورت اجرای برنامه از نخستین دستور بعد از حلقه ادامه خواهد یافت.

فصل ششم: تصمیم‌گیری و کنترل روند

تکلیف ۱-۶: برنامه‌ای بنویسید که نمرات چند دانشجو را به صورت یک بردار بگیرد و عملیات زیر را انجام دهد:

- در صورتیکه ورودی کاربر بردار نباشد (ماتریس یا اسکالر باشد) پیام خطا دهد. (راهنمایی برای دادن پیام خطا می‌توانید از تابع `error` به جای `disp` استفاده کنید)
- با استفاده از حلقه `for` و دستورات شرطی `if-else-end` تک تک نمرات را چک کند و به صورت زیر آنها را تغییر دهد:
 - نمرات کمتر از ۵ را به ۹ تغییر دهد
 - نمرات بین ۵ و ۸ را به ۹.۵ تغییر دهد.
 - نمرات بین ۸ و ۱۰ را به ۱۰ تغییر دهد.
 - نمرات بین ۱۰ و ۱۵ را ۱ نمره افزایش دهد
 - نمرات بیشتر از ۱۵ و کمتر از ۲۰ را ۰.۵ نمره افزایش دهد.

تکلیف ۲-۶: برنامه دیگری بنویسید که همان کارهای برنامه ۱-۶ را بدون استفاده از حلقه انجام دهد.

فصل هفتم:
ایجاد توابع در متلب
Functions

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۱- مزایای استفاده از توابع به جای فایل‌های اسکریپت

۱. سرعت بالاتر

۲. صرفه‌جویی در حافظه کامپیوتر

۳. توسعه توانایی‌های متلب

توابع بر خلاف فایل‌های اسکریپت در هنگام اجرا یکبار کامپایل شده و اجرا می‌شوند. در حالیکه فایل‌های اسکریپت سطر به سطر کامپایل و اجرا می‌گردند. این امر باعث افزایش سرعت اجرای توابع در مقایسه با فایل‌های اسکریپت می‌شود.

متغیرهای تعریف شده در توابع پس از پایان اجرای آن از حافظه پاک می‌شوند و بطور کلی فضای کاری توابع مستقل از فضای کاری متلب است. خصوصا در مواقعی که برنامه با ماتریس‌های بزرگ (مانند تصاویر) کار می‌کند بهتر است از توابع استفاده شود

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۱- مزایای استفاده از توابع به جای فایل‌های اسکریپت-ادامه-

اکثر دستورات اصلی متلب و جعبه‌ابزارهای آن با استفاده از توابع نوشته شده است. به بیان دیگر به راحتی می‌توان قابلیت‌هایی که در حال حاضر در متلب وجود ندارد را با نوشتن یک مجموعه از توابع به آن افزود. همین امر باعث شده است که در دهه گذشته قابلیت‌های متلب در رشته‌های مختلف علمی و فنی با سرعت چشمگیری توسعه یابد.

نکته: بهتر است در هنگام نوشتن یک برنامه آنرا بصورت اسکریپت بنویسیم تا اشکالزدایی آن آسانتر باشد اما پس از کامل شده برنامه آنرا به فانکشن تبدیل کنیم تا سرعت و کیفیت آن افزایش یابد.

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۲- تفاوت‌های توابع و فایل‌های متنی

۱. فایل‌های متنی سطر به سطر ترجمه و اجرا می‌شوند اما توابع یکبار بطور کامل ترجمه و سپس اجرا می‌گردند.
۲. محیط کاری فایل‌های متنی همان محیط کاری متلب است اما محیط کاری تابعی مختص خود اوست یعنی اگر تغییری در یک تابع تعریف شود تنها در آن تابع قابل دسترسی است و برعکس متغیرهای تعریف شده در محیط کاری متلب در داخل توابع تعریف شده نیستند. (مگر اینکه بصورت عمومی تعریف شده باشند)
۳. توابع تنها از طریق آرگومان‌هایشان با محیط خارج در ارتباطند

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۳- نحوه ایجاد توابع

تنها تفاوت ظاهری یک تابع و یک فایل متنی آن است که سطر اول یک تابع با کلمه کلیدی **function** شروع می‌شود که شکل کلی آن بصورت زیر است:

```
function [argout1 , argout2, ... ] =  
    funcname(argin1,argin2,...)
```

% معرفی فانکشن در یک سطر

% راهنمای استفاده

% از این فانکشن

% نویسنده فانکشن ، نسخه و سال ساخت

بدنه تابع

...

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۳- نحوه ایجاد توابع-ادامه-

نکات:

۱. تابع ممکن است هیچ آرگومان ورودی یا خروجی نداشته باشد.
۲. اولین سطر بعد از اعلان تابع، یک جمله توضیحی است که در هنگام استفاده از دستور **lookfor** در متلب مورد جستجو قرار می‌گیرد
۳. تمامی سطرهای توضیحی تا نخستین سطر غیر توضیحی در هنگام استفاده از دستور **help** نمایش داده می‌شود.

نکته: بهتر است هنگام نوشتن یک تابع حتما یکی دو سطر در مورد نحوه استفاده از آن و عملکرد آن توضیح داده شود تا کاربر بتواند با استفاده از دستور **help** متلب با روش استفاده از آن تابع و قابلیت‌های آن آشنا شود.

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۴- فرمانهای return و error

با استفاده از این دو دستور می‌توان اجرای یک تابع را پیش از رسیدن به انتهای آن متوقف کرد. تفاوت دستور error با دستور return آن است که دستور error می‌تواند یک پیغام خطا نیز بمنظور آگاهسازی کاربر نمایش دهد.

مثال:

```
s= input( 'Please enter a scalar value= ');  
if length (s) > 1  
    error('Error! Your input isn''t a scalar!');  
end  
a= linspace( 0 , abs(s) , 100);
```


فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۷-۵- تعیین تعداد آرگومانهای بکار رفته در حین اجرا

در متلب می‌توان توابع را با تعداد آرگومان کمتر از تعداد آرگومان موجود در تعریف تابع نیز فراخوانی کرد. مثلاً تابع **size** در متلب با دو آرگومان نوشته شده است اما با یک آرگومان نیز قابل اجراست که البته مقدار بازگشتی به تعداد آرگومانهای مورد استفاده بستگی خواهد داشت.

در صورتیکه بخواهیم از تعداد آرگومانها در حین اجرا مطلع شویم باید از توابع **nargin** و **nargout** به ترتیب برای تعداد آرگومانهای ورودی و تعداد آرگومانهای خروجی استفاده کنیم.

همچنین توابع **nargchk** و **nargoutchk** تعداد آرگومانهای ورودی و خروجی را چک می‌کنند و در صورتیکه با تعداد درخواست شده برابر نباشند پیام خطای مناسب را نشان می‌دهند.

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

۶-۷- نکاتی در مورد توابع

- در یک فایل می‌توان بیش از یک تابع تعریف کرد. در اینصورت تمامی این توابع می‌توانند یکدیگر را فراخوانی کنند اما تنها نخستین تابع از خارج از این فایل قابل فراخوانی است.
- نام فایل با نام نخستین تابع آن باید یکسان باشد. در غیر اینصورت بمنظور اجرای تابع باید از نام فایل به جای نام تابع استفاده گردد که البته کار درستی نیست.

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

مثال ۷-۱- تابعی بنویسید که یک بردار (آرایه سطری یا ستونی) را از کاربر بگیرد و مراحل زیر را انجام دهد:

- تعداد آرگومان ورودی و خروجی که توسط کاربر وارد شده است را چک کند و در صورتیکه تعداد آرگومان ورودی بیشتر یا کمتر از یک و تعداد آرگومان خروجی بیشتر از یک باشد، پیام خطا نمایش داده از تابع خارج شود.
- ابعاد آرگومان ورودی را چک کند و در صورتیکه آرایه‌ای غیر سطری یا غیر ستونی باشد (یعنی در صورتیکه به جای بردار، ماتریس باشد)، با پیام خطا از تابع خارج شود.
- عبارت زیر را بر روی مقادیر ورودی اعمال نموده به عنوان خروجی بازگرداند.

$$y = 2\exp(4x^2) + 3\sin(2\pi x) + 10$$

- تعداد آرگومان خروجی را چک کند و در صورتیکه برابر با صفر باشد، نمودار تغییرات y در مقابل x را رسم کند. (راهنمایی: برای رسم نمودار از تابع $\text{plot}(x,y)$ استفاده کنید.

فصل هفتم: ایجاد توابع در متلب

تکلیف ۷-۱- تابعی بنویسید که یک عبارت ریاضی دلخواه را از کاربر (به صورت یک رشته کاراکتری) به عنوان آرگومان اول و یک آرایه را به عنوان آرگومان دوم بگیرد و :

- چک کند که تعداد آرگومان ورودی دقیقا دو عدد باشد (با استفاده از تابع `nargchk`)
- چک کند که تعداد آرگومان خروجی دقیقا یک عدد باشد. (با استفاده از تابع `nargoutchk`)
- چک کند که آرگومان اول حتما یک رشته کاراکتری باشد و آرگومان دوم حتما یک متغیر عددی. (از توابع `isstr` و `isnumeric` استفاده کنید)
- با استفاده از تابع `eval` عبارات ریاضی وارد شده توسط کاربر را بر روی تمامی عناصر آرایه ورودی اعمال نموده، بازگرداند.

فصل هشتم:
تجزیه و تحلیل فوریه

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل هشتم: تجزیه و تحلیل فوریه

۸-۱- تبدیل سریع فوریه

کاربرد: استخراج سیگنالی خاص از سیگنالی مرکب از چندین سیگنال.
توابع پرکاربرد: fft , ifft , fft2 , ifft2

>> $\text{fx} = \text{fft}(\text{x})$ تبدیل فوریه
>> $\text{fx} = \text{fft}(\text{x}, \text{n})$ تبدیل فوریه در n نقطه
>> $\text{fsx} = \text{abs}(\text{fft}(\text{x}))$ طیف فوریه
>> $\text{psx} = (\text{fft}(\text{x})) .^2$ طیف توان
>> $\text{x} = \text{ifft}(\text{fx})$ عکس تبدیل فوریه
>> $\text{x} = \text{ifft}(\text{fx}, \text{n})$ عکس تبدیل فوریه در n نقطه

فصل هشتم: تجزیه و تحلیل فوریه

۸-۲-مثالی از کاربرد تبدیل فوریه

ابتدا سیگنالی مرکب از دو سیگنال متناوب و راندوم (نویز) ایجاد می‌کنیم (واضح است که در شرایط واقعی این سیگنال از طریق آزمایش بدست می‌آید)

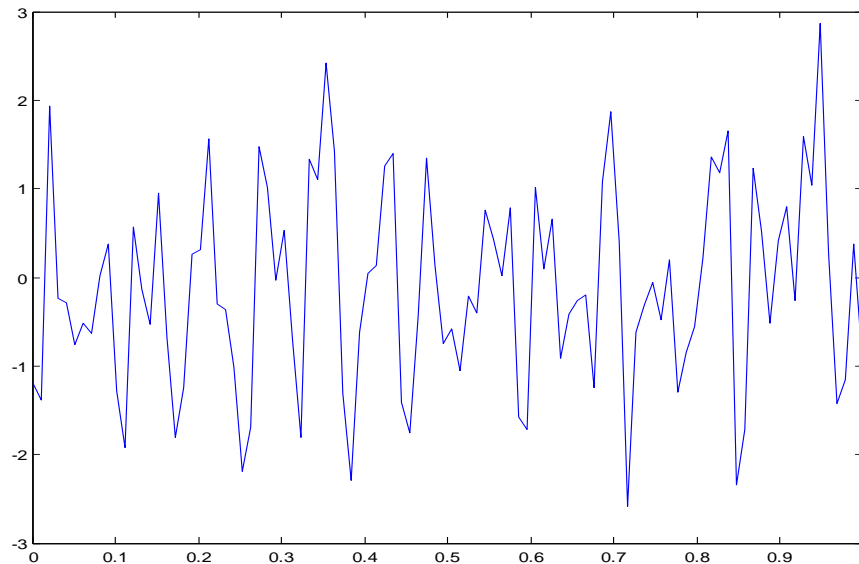
```
>> t= 0 : 1/99 : 1; بردار زمان
```

```
>> y= sin ( 2*15 * pi * t) + randn(size(t)); سیگنالی با فرکانس ۱۵ هرتز که با یک سیگنال نویز ترکیب شده است
```

فصل هشتم: تجزیه و تحلیل فوریه

۸-۲-مثالی از کاربرد تبدیل فوریه-ادامه

>> plot(t , y); رسم نمودار تغییرات سیگنال در حوزه زمان

فصل هشتم: تجزیه و تحلیل فوریه

۸-۲-مثالی از کاربرد تبدیل فوریه-ادامه

اکنون فرض می‌کنیم که سیگنال فوق را در اختیار داشتیم و می‌خواستیم بخش متناوب آنرا استخراج کنیم:

```
>> fy = abs ( fft(y) );
```

```
>> f = linspace(0 , 99 , length(y) );
```

در این رابطه ۹۹ فرکانس نمونه‌برداری است و در واقع ماکزیمم فرکانسی است که شدت آن در طیف فوریه وجود دارد.

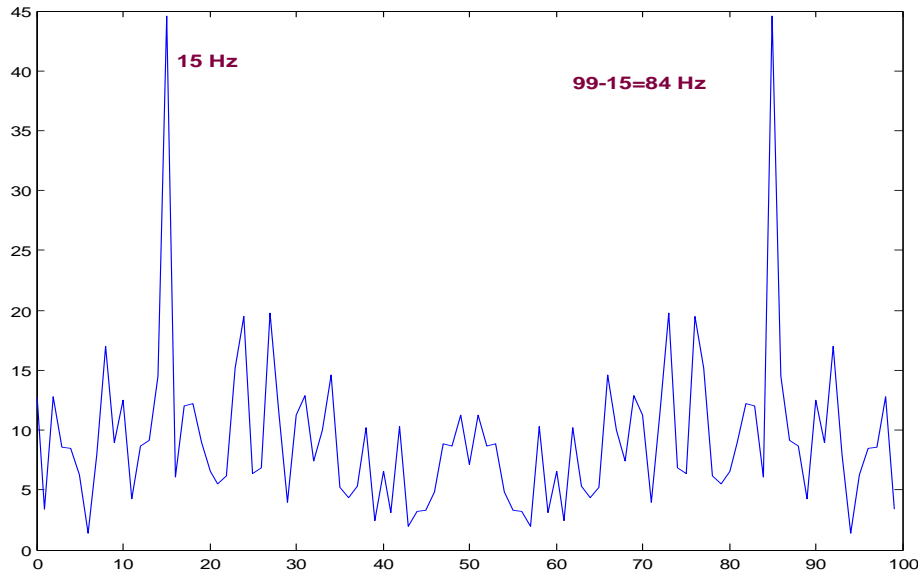
f: بردار فرکانس است که بین ۰ تا ۹۹ تغییر می‌کند

فصل هشتم: تجزیه و تحلیل فوریه

۸-۲-مثالی از کاربرد تبدیل فوریه-ادامه

```
>> plot(f , fy)
```

نمودار طیف فوریه:

فصل نهم:
نمودارهای دو بعدی

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۱- تابع plot
شکل کلی:

`plot (x1,y1,'c1s1',x2,y2,'c2s2',x3,y3,'c3s3',...)`

در این رابطه، **sn** می‌تواند هر یک از کاراکترهای زیر باشد:

`. , o , x , + , - , * , - . , -- , penta , hexa`

و **cn** نیز می‌تواند یکی از رنگهای زیر باشد:

`y , m , c , r , g , b , w , k`

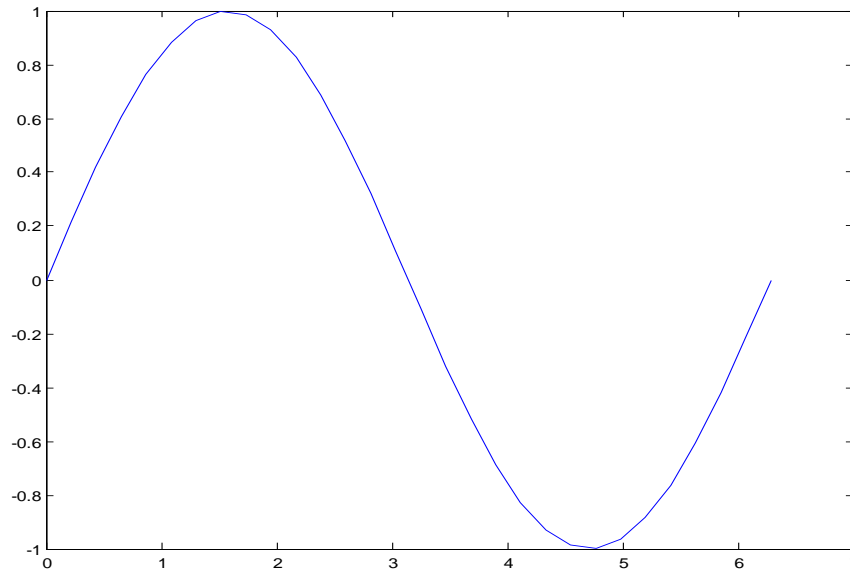
که به ترتیب معرف رنگهای زرد، سرخابی، فیروزه‌ای، قرمز، سبز، آبی، سفید و سیاه می‌باشد

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۱- تابع plot - ادامه

مثال:

```
>> x= linspace(0,2*pi , 30); y= sin(x);  
>> plot(x,y);
```


فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۲- رسم چند نمودار مجزا در یک پنجره شکل
بمنظور تقسیم پنجره شکل به چند بخش می‌توان از تابع `subplot` استفاده کرد.

شکل کلی:

`subplot(m ,n , p)`

در این رابطه m تعداد بخشهای افقی، n تعداد بخشهای عمودی و p شماره بخش جاری است. هر دستور ترسیمی بعد از این دستور در مکان p ام اعمال خواهد شد. خانه‌ها بصورت ستونی شمارش می‌شوند.

واضح است که مقدار p باید بین ۱ و $m*n$ باشد در غیر اینصورت متلب اعلان خطا می‌کند.

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

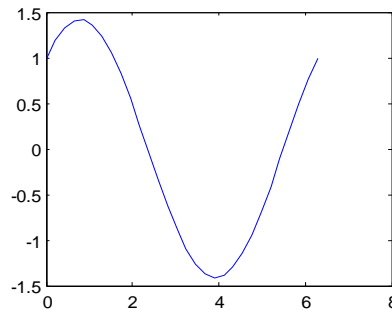
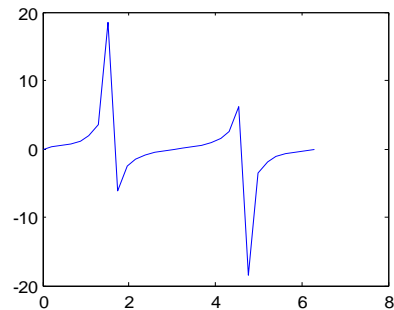
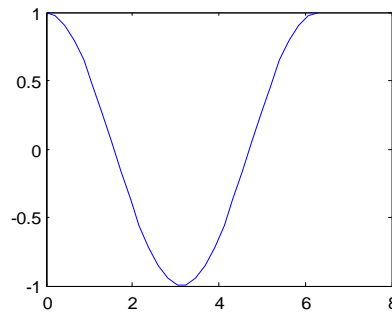
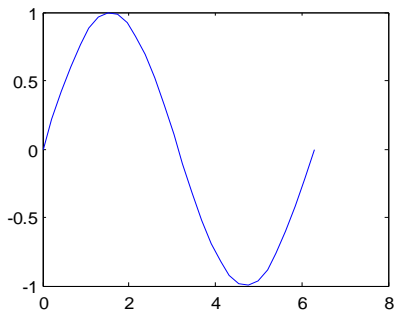
۹-۲- رسم چند نمودار مجزا در یک پنجره شکل-ادامه

مثال:

```
>> x=linspace(0,2*pi,30);  
>> subplot(2,2,1);plot(x,sin(x));  
>> subplot(2,2,2);plot(x,cos(x));  
>> subplot(2,2,3);plot(x,tan(x));  
>> subplot(2,2,4);plot(x,sin(x)+cos(x));
```

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۲- رسم چند نمودار مجزا در یک پنجره شکل-ادامه
مثال:-ادامه-

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۳- برچسب گذاری محورهای افقی و عمودی و عنوان

بمنظور برچسب گذاری محورها و ایجاد عنوان برای نمودار می توان از توابع **xlabel**, **ylabel**, **title** استفاده کرد.

```
>> xlabel('یک رشته متنی');  
>> ylabel('یک رشته متنی');  
>> title('یک رشته متنی');
```

این دستورات بر روی آخرین نمودار ترسیم شده اعمال میشوند بنابراین بعد از هر دستور **plot** یا دستور ترسیمی دیگر بلافاصله باید از این دستورات استفاده گردد.

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۴- رسم خطوط شبکه‌ای بر روی نمودار

بمنظور ایجاد خطوط شبکه‌ای (چهارخانه‌های نقطه‌چین) بر روی یک نمودار، می‌توان از دستور **grid** استفاده کرد. شکل کلی استفاده از دستور **grid** بصورت‌های زیر است:

>> **grid on** حالت شبکه‌ای را فعال می‌کند

>> **grid off** حالت شبکه‌ای را غیر فعال می‌کند

>> **grid** حالت شبکه‌ای را از فعال به غیرفعال و از غیر فعال به فعال تغییر می‌دهد

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۵- ایجاد پنجره شکل جدید

بصورت پیش فرض در متلب هر نمودار جدید جایگزین نمودار قبلی در همان پنجره شکل می‌گردد. در صورتیکه بخواهیم چند نمودار در پنجره‌های شکل جداگانه ترسیم شوند از دستور **figure** استفاده می‌کنیم

>> figure;

این دستور باعث می‌شود که یک پنجره شکل جدید باز شده و نمودار بعدی در آن پنجره ترسیم گردد.

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۶- افزودن متن به نمودار

با استفاده از توابع **text** و **gtext** می توان متنی را به نمودار اضافه کرد:

```
>> text(x,y,'رشته متنی')
```

```
>> gtext('رشته متنی')
```

دستور اخیر اجازه می دهد که ناحیه قرار گیری رشته متنی را بتوان با ماوس انتخاب کرد.

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۷-۹- افزودن راهنمای علائم: دستور **legend**

مثال:

```
x=linspace(0,2*pi,30);  
y=sin(x);  
z=cos(x);  
plot(x,y,'g-.','b-');  
legend('sin(x)','cos(x)');  
title('Sin(x) and Cos(x) curves');
```

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۸- افزودن راهنمای علائم: دستور legend

مثال-ادامه:

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۹-۹ دستور `axis`

با استفاده از این دستور می‌توان دامنه ترسیم را تغییر داد:

`axis([xmin,xmax,ymin,ymax,zmin,zmax])`

نمودار در دامنه `xmin` تا `xmax` ، `ymin` تا `ymax` و... ترسیم می‌گردد.

`axis off` محورهاى مختصات را حذف می‌کند

`axis on` محورهاى مختصات را ترسیم می‌کند

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۱۰- ثابت نگهداشتن نمودار: دستور **hold**

بصورت پیش فرض متلب هر نمودار جدید را جایگزین نمودار قبلی میکند، اگر بخواهیم بدون پاک شدن نمودار فعلی نمودار جدیدی اضافه کنیم باید از دستور **hold** استفاده نماییم:

hold on	فعال
hold off	غیر فعال
hold	تغییر حالت

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۱۱- سایر دستورات

clf: محتویات پنجره شکل جاری را پاک می کند

cla: محتویات نمودار جاری را پاک میکند

zoom: حالت زوم را فعال یا غیر فعال می کند

ginput: برای گرفتن مختصات یک یا چند نقطه از نمودار با استفاده از ماوس

فصل نهم: نمودارهای دوبعدی

۹-۱۲ - سایر نمودارهای دوبعدی

علاوه بر **plot** دستورات ترسیم نمودارهای دوبعدی دیگری نیز در متلب وجود دارد که عبارتند از:

polar: ترسیم نمودار در مختصات قطبی

fill: ترسیم نواحی بسته دو بعدی (چندضلعی‌ها)

semilogx, semilogy, loglog:

ترسیم نمودار در مختصات لگاریتمی

stairs: ترسیم نمودار پله‌ای

hist: ترسیم نمودار فراوانی

bar: ترسیم نمودار میله‌ای

فصل دهم
چند جمله ایها

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۱- تعریف یک چند جمله‌ای در متلب

در متلب یک چند جمله‌ای توسط یک بردار سطری تعریف می‌شود.

مثال:

$$\gg p=[1 \ 2 \ 3 \ 0 \ -5] \equiv p = x^4 + 2x^3 + 3x^2 + 0x - 5$$

۱۰-۲- یافتن ریشه‌های چند جمله‌ای

با استفاده از تابع **roots** می‌توان ریشه‌های یک چند جمله‌ای را بدست آورد:

مثال:

```
>> r= roots(p)
```

```
p= -0.7202 + 1.7518i
```

```
-0.7202 - 1.7518i
```

```
-1.4930
```

```
0.9335
```

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۳- یافتن یک چند جمله‌ای با استفاده از ریشه‌هایش

با استفاده از تابع **poly** می‌توان یک چند جمله‌ای را از روی ریشه‌هایش بدست آورد.

مثال:

```
>> r=[1 ; -1];
```

```
>> p=poly(r)
```

```
p=
```

```
1 0 -1
```

نکته: بر خلاف خود چند جمله‌ای ریشه‌های چند جمله‌ای باید بصورت یک بردار ستونی تعریف شوند.

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۴- ضرب چند جمله‌ایها

بمنظور ضرب دو چند جمله‌ای می‌توان از تابع `conv` استفاده کرد.

مثال:

```
>> a = [1 2 3 4]; b = [1 4 9 16];
```

```
>> c = conv(a , b)
```

```
c =
```

```
1 6 20 50 75 84 64
```

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۵- جمع و تفریق چند جمله‌ایها

برای اینکه بتوان دو بردار را با یکدیگر جمع یا تفریق کرد باید آن دو بردار هم طول باشند. لذا در صورت لزوم باید ضرایبی که تنها در یکی از چند جمله‌ایها وجود دارد را در چند دوم برابر با صفر قرار داد تا دو چند جمله‌ای هم طول شوند.

مثال:

```
>>p1= [4 5 3 2]
>>p2= [0 5 2 0]
>>p_sum=p1+p2
p_sum=
  4 10 5 2
```

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۶- تقسیم چند جمله‌ایها

با تابع **deconv** می‌توان دو چند جمله‌ای را بر یکدیگر تقسیم کرد. این تابع دو آرگومان خروجی می‌گیرد که اولی خارج قسمت و دومی باقیمانده تقسیم خواهد بود.

```
>>a=[ 1 2 3 4 5 6];  
>> b=[ 2 3 4];  
>> [q , r] = deconv( a , b )
```

```
q =  
    0.5000    0.2500    0.1250    1.3125
```

```
r =  
    0         0         0         0    0.5625    0.7500
```


فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۷- مشتق چند جمله‌ای

با استفاده از تابع `polyder` می‌توان مشتق یک چند جمله‌ای را بدست آورد

مثال:

```
>> g = [1 6 20 48 69 72 44]
>> h = polyder(g)
h =
    6    30    80   144   138    72
```

فصل دهم: چند جمله‌ایها

۱۰-۸- محاسبه چند جمله‌ای

بمنظور محاسبه مقادیر چند جمله‌ای در یک یا چند نقطه از تابع `polyval` می‌توان استفاده کرد.

مثال:

```
>> p = [1 4 -7 -10]
>> x = linspace(-1,3,100);
>> y = polyval(p , x);
>> plot(x , y);
```

فصل دهم: چند جمله‌ایها

تکلیف ۱۰-۱- تابعی بنویسید که یک چند جمله‌ای (به صورت یک بردار سطری) و یک بردار دو عنصری (حاوی دامنه ترسیم) را از کاربر بگیرد و نمودار چند جمله‌ای را در دامنه مشخص شده ترسیم کند.

تکلیف ۱۰-۲- تابع فوق را طوری تغییر دهید که اگر با دو آرگومان خروجی بکار برده شود به جای ترسیم، مقادیر X و Y محاسبه شده را بازگرداند.

فصل یازدهم
برازش منحنی و
درونیابی

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱-۱۱- برازش منحنی: تابع `polyfit`

با استفاده از تابع `polyfit` می‌توان بهترین منحنی گذرنده از چند نقطه را بدست آورد. این تابع چند جمله‌ای معرف منحنی فوق را بعنوان آرگومان خروجی باز می‌گرداند. شکل کلی استفاده از این تابع بصورت زیر است:

$P = \text{polyfit}(x, y, n)$

که در این رابطه، x و y نقاط معلوم و n درجه چندجمله‌ای مطلوب است.
مثال:

```
>> x = [ 1 2 5 7]; y = [10 22 48 75];
```

```
>> p = polyfit(x,y,1)
```

```
p =
```

```
10.45 -0.4396
```

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۲- درونیابی یک بعدی: تابع `interp1`

تفاوت درونیابی با برازش آن است که در برازش منحنی لزوماً خود نقاط اولیه بر روی منحنی برازش شده قرار ندارند اما در درونیابی، نقاط اولیه جزیی از منحنی مورد استفاده برای درونیابی می‌باشند. شکل کلی استفاده از تابع `interp1` بصورت زیر است:

```
y_new = interp1 (x , y, x_new , ['method'])
```

که در این رابطه x, y نقاط اولیه، x_new مقادیری از x است که باید مقادیر y ان درونیابی شوند و y_new مقادیر درونیابی شده می‌باشند. `method` می‌تواند یکی از مقادیر زیر باشد:

'nearest', 'linear', 'spline', 'pchip', 'cubic',
'cubic5v'

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۲- درونیابی یک بعدی-ادامه-

مثال:

```
>> h = 1:12;  
>> temps = [5 8 9 15 25 29 31 30 22 25 27 24];  
>> plot ( h, temps); % عملا درونیابی خطی بکار برده می شود  
>> h_new=1.5;  
>> t_new = interp1(h , temps , h_new)  
t_new=  
    6.5;
```

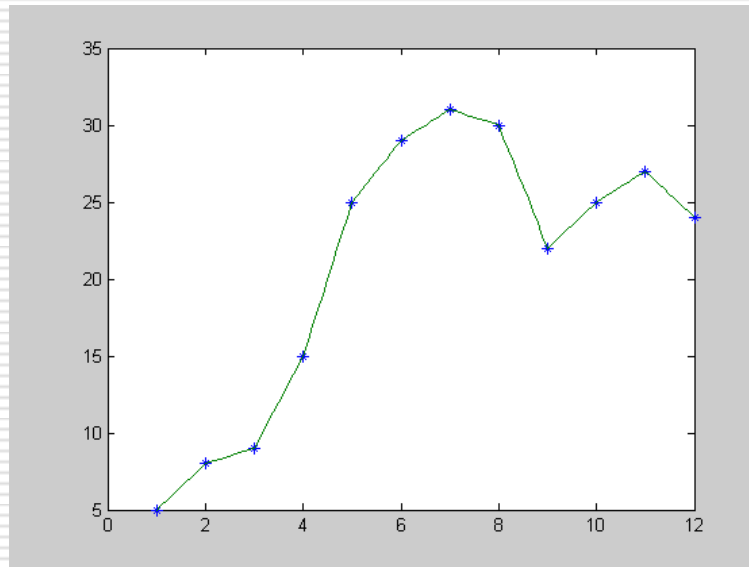
ادامه ...

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۲- درونیابی یک بعدی-ادامه-

ادامه مثال:

```
>> h_new2 = 1: 0.1 : 12;  
>> t_new2 = interp1(h , temps , h_new2);  
>> plot( h, temps , '*' , h_new2 , t_new2);
```

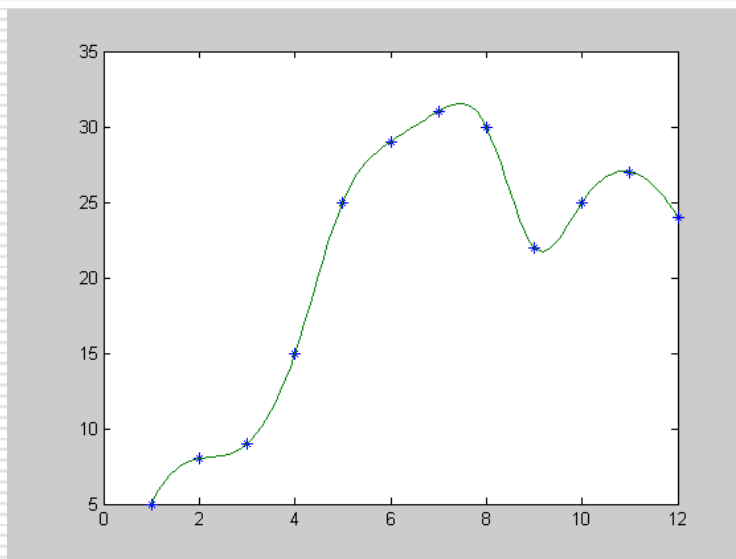

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۲- درونیابی یک بعدی-ادامه-

ادامه مثال:

```
>> t_spline = interp1(h , temps , h_new2 , 'spline');  
>> plot(h , temps , '*' , h_new2 , t_spline);
```


فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۳- درونیابی دو بعدی: تابع `interp2`

شکل کلی استفاد از تابع:

```
z_new = interp2(x, y, z, x_new, y_new, ['method'])
```

method می‌تواند یکی از مقادیر زیر باشد:

'nearest' , 'linear' , 'spline' , 'cubic'

مثال:

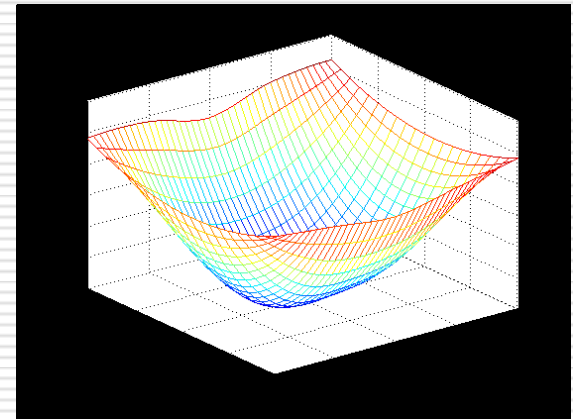
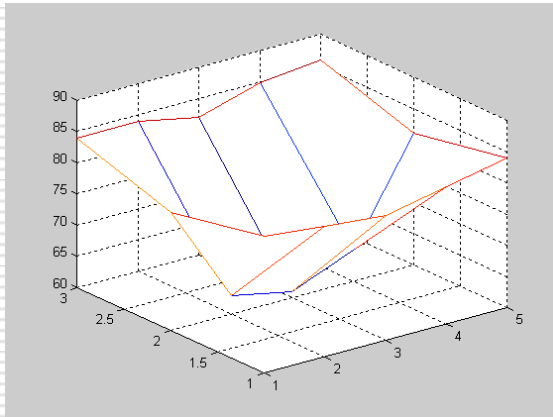
```
>> w=1:5; d=1:3;
>> t = [82 81 80 82 84
        79 63 61 65 81
        84 84 82 85 86];
>> w_new =1:0.1:5;
>> d_new =1:0.1:3;
>> t_new = interp2(w, d, t, w_new, d_new, 'cubic');
```

فصل یازدهم: برازش منحنی و درونیابی

۱۱-۳- درونیابی دو بعدی - ادامه

ادامه مثال:

```
>> mesh(w,d,t);  
>> figure;mesh(w_new,d_new,t_new)
```


فصل دوازدهم:
نمودارهای سه بعدی

MATLAB®

کلاس آموزشی

فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱-۱۱- خمهای فضایی - تابع `plot3`

با استفاده از تابع `plot3` در متلب می‌توان یک منحنی را در فضای سه‌بعدی ترسیم کرد. روش استفاده از این تابع بسیار شبیه تابع `plot` است. جز اینکه بازای هر منحنی به سه بردار هم طول نیاز است.

مثال: رسم یک فنر با شعاع برابر با یک:

$$x=t$$

$$y= \sin(t)$$

$$z=\cos(t)$$

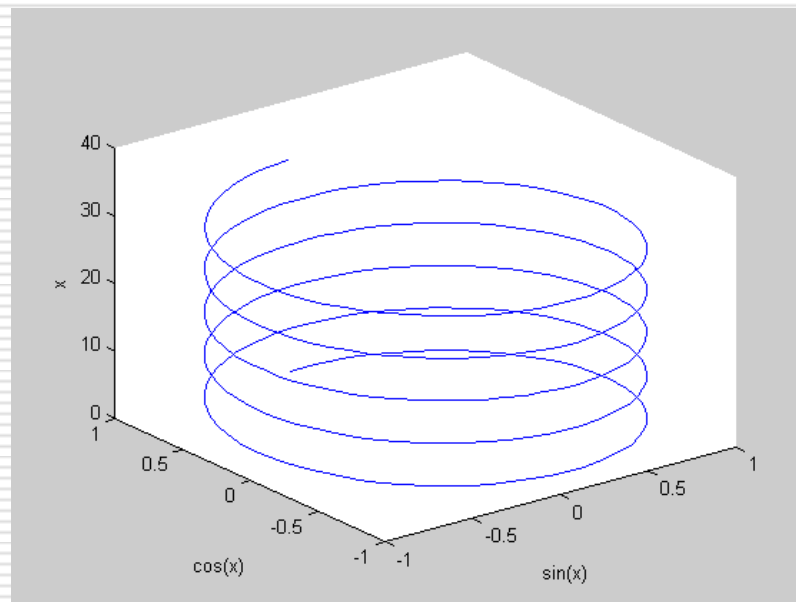
$$t \in \mathbb{R}$$

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۱- خمهای فضایی-ادامه

```
>>t=0: pi/50:10*pi;
```

```
>>plot3(sin(t) , cos(t) , t); xlabel('sin(x)'); ylabel('cos(x)'); zlabel('x')
```


فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۲- تغییر زاویه دید

با استفاده از دکمه فشاری **Rotate 3D** بر روی هر پنجره شکل متلب و یا با استفاده از دستور **view** می توان زاویه دید را تغییر داد. همچنین در منوی **Tools** با استفاده از زیرمنوهای **Camera Motion** می توان در فضای سه بعدی حرکت کرد.

شکل کلی استفاده از دستور **view** بصورت زیر است:

view([az , el])

که در این رابطه **az** و **el** بترتیب زاویه دوربین نسبت به صفحه **XY** و بخش منفی محور **Y** است.

فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱۱-۳- نمودارهای شبکه‌ای: توابع `mesh`, `meshc`, `meshz`

با استفاده از این توابع می‌توان سطوح شبکه‌ای (یا توری) ایجاد کرد. شکل کلی استفاده از تابع `mesh` بصورت زیر است:

`mesh(x,y,z)`

که در این رابطه Z تابعی دو متغیره از متغیرهای X و Y می‌باشد. بنابراین لازم است که Z یک ماتریس دو بعدی باشد که تعداد سطرهای آن برابر با تعداد عناصر Y و تعداد ستونهایش برابر با تعداد عناصر X باشد. X و Y باید بردار باشند اگرچه می‌توانند ماتریس‌هایی هم‌بعد نیز باشند بدینصورت که بردار X به تعداد عناصر بردار Y بصورت سطری تکرار شود و بردار Y به تعداد عناصر X بصورت ستونی تکرار گردد. که در اینصورت دو ماتریس هم‌بعد خواهیم داشت. تابع `meshgrid` می‌تواند این عمل را انجام دهد:

```
[x_new,y_new]=meshgrid(x,y);
```

تابع `meshc` علاوه بر نمودار شبکه‌ای، نمودارهای تراز را نیز رسم می‌کند.

تابع `meshz` دیواره‌هایی را در پایین نمودار به سمت صفحه $X-Y$ رسم می‌کند.

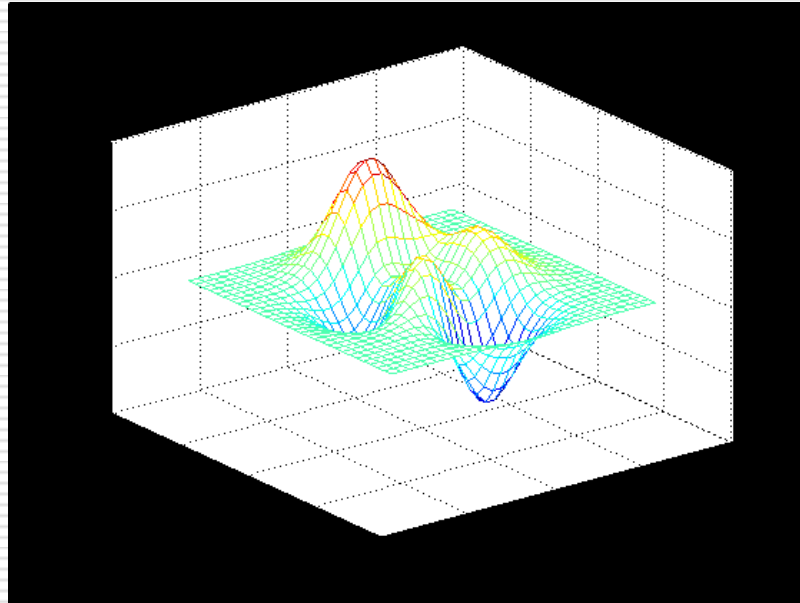
فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۳- نمودارهای شبکه‌ای - ادامه -

مثال ۱ : تابع `peaks` یکی از توابع متلب است که یک مدل ریاضی از پیش‌تعریف شده را ایجاد می‌کند:

```
>> [x ,y,z]= peaks(30);
```

```
>> mesh(x,y,z);
```

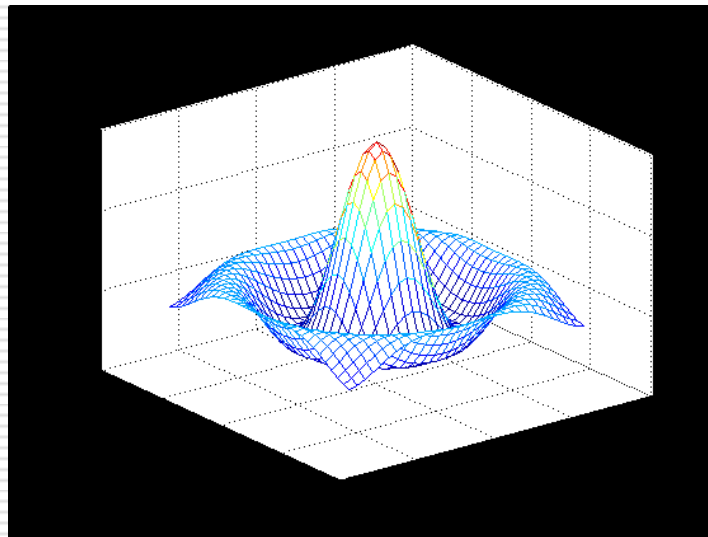

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۳- نمودارهای شبکه‌ای - ادامه -

مثال ۲: رسم یک تابع دو بعدی به فرمول $z = \sin(r)/r$ که $r = \sqrt{X^2 + Y^2}$

```
>>x=-7.5: 0.5: 7.5; y=x;  
>> [x_new,y_new]=meshgrid(x,y);  
>> r = sqrt(x_new.^2 + y_new.^2) + eps;  
>>z=sin(r) ./ r; mesh(x_new , y_new , z) یا: mesh(x,y,z);
```


فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۳- نمودارهای شبکه‌ای - ادامه -

به صورت پیش فرض متلب نقاطی از نمودار سه بعدی که پشت نقاط جلویی قرار گرفته‌اند را مخفی می‌کند. با استفاده از تابع **hidden** می‌توان این رفتار را تغییر داد:

>> hidden off

>> hidden on

>> hidden

فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱۱-۴- نمودارهای رویه: surf و surfl و surfc

تفاوت نمودارهای رویه با نمودارهای شبکه‌ای آن است که در اینجا بجای خطوط شبکه‌ای، وصله‌ها یا فواصل بین شبکه‌ها ترسیم می‌گردد.

تابع surf دقیقاً مانند تابع mesh بکار برده می‌شود.

تابع surfl علاوه بر تواناییهای تابع surf می‌تواند خصوصیات نوردهی شیء سه‌بعدی را نیز تنظیم کند. از قبیل جهت منبع نوری و خصوصیات انعکاسی شیء

تابع surfc مانند تابع meshc عمل می‌کند

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۴- نمودارهای رویه-ادامه

تابع shading :

با استفاده از تابع shading می توان نوع سایه رنگ نمودار را تعیین کرد. این تابع باید پس از یکی از توابع surf بیاید و با یکی از سه پارامتر زیر قابل فراخوانی است:

shading flat

shading interp

shading faceted

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۴- نمودارهای رویه-ادامه

تابع colormap :

با استفاده از این تابع می توان رنگهای بکار برده شده برای ترسیم نمودار رویه را تعریف کرد تنها پارامتر مورد نیاز می تواند یکی از ثابتهای زیر باشد:

hsv, cool , hot, prism, gray

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۵- چرخش دوربین در فضای سه بعدی

با استفاده از تابع `camorbit` می توان پس از رسم نمودار سه بعدی، زاویه دید دوربین نسبت به شیء را تغییر داد:

`camorbit(theta,phi)`

`theta`: زاویه چرخش افقی

`phi`: زاویه چرخش عمودی

و یا می توانید از این فرم تابع استفاده کنید:

`camorbit(theta,phi,'محور چرخش');`

آرگومان سوم محوری است که چرخش حول آن انجام می شود را مشخص می کند که به صورت پیش فرض محور `Z` است.

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۵- چرخش دوربین در فضای سه بعدی-ادامه...

مثال:

```
surf(peaks)
axis vis3d
axis off
for i=1:360
    camorbit(2,0,'data')
    drawnow
end
```


فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱۱-۶- تعیین موقعیت دوربین

به منظور تعیین موقعیت دوربین می‌توان از تابع `campos` استفاده کرد:
آرگومان ورودی این تابع موقعیت دوربین را در فضای `campos([x,y,z])` سه‌بعدی مشخص می‌کند.

مثال:

```
surf(peaks)
axis vis3d off
for x = -200:5:200
    campos([x,5,10])
drawnow
end
```

فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱۱-۷- نمایش میله‌رنگ

با استفاده از تابع `colorbar` می‌توان پس از نمایش نمودار، رنگهای بکار برده شده در آن را بصورت یک میله‌رنگ در کنار نمودار نمایش داد:

```
>> surf(peaks)
```

```
>> colorbar
```

اعداد نمایش داده شده در کنار میله‌رنگ مقداری را که هر رنگ به آن اشاره می‌کند (به صورت پیش‌فرض مقدار Z) را نمایش می‌دهد.

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۸- نمودارهای تراز-3 contour , contour

نمودارهای تراز خطوط و منحنی‌های بسته‌ای می‌باشند که برای نمایش ارتفاع‌های مختلف یک نمودار سه بعدی، در فضای دوبعدی یا سه بعدی بکار برده می‌شوند. در این نمودارها، نواحی هم‌ارتفاع توسط خطوطی به یکدیگر متصل می‌شوند.

نحوه استفاده از توابع `contour` و `contour3` نیز دقیقاً شبیه تابع `mesh` است.

مثال:

```
[c,h] = contour(peaks); clabel(c,h), colorbar
```

فصل دوازدهم: نمودارهای سه‌بعدی

۱۱-۹- تابع pcolor

این تابع داده‌های مربوط به یک نمودار سه‌بعدی را در فضای دوبعدی رسم می‌کند و برای نمایش ارتفاع (مقدار Z) از تغییرات رنگ استفاده می‌نماید. نتیجه حاصل از این تابع، مشابه تصویر از بالای تابع surf است.

مثال ۱:

```
>> pcolor(peaks)
```

مثال ۲:

```
t=tril(ones(10));  
ts=[t,flip1r(t)];  
tss=[flipud(ts);ts];  
pcolor(tss); colormap(gray(2))
```

فصل دوازدهم: نمودارهای سه بعدی

۱۱-۹- اجرای برنامه‌های نمایشی متلب در زمینه ترسیم سه بعدی

demo های Graphics در متلب راهنمای بسیار خوبی برای آموزش قابلیت‌های گرافیکی متلب می باشد. این برنامه‌ها از منوی **Start** متلب در شاخه **Demo-> Graphics** در دسترسند.